

Raport

privind examinarea dosarelor în instanțele de judecată pe parcursul anului 2019

Ministerul Justiției al Republicii Moldova

Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești

Chișinău 2020

Abrevieri și acronime

Abreviere	Denumire completă
MJ	Ministerul Justiției
AAIJ	Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
CA	Curți de Apel
CR	Rata de variație a stocului de cauze pendinte
DT	Durata de lichidare a stocului de cauze pendinte
CP	Codul Penal

CUPRINS

1.	Statistica judiciară în instanțele de judecată.....	4
2.	Indicatorii cantitativi la nivelul instanțelor de judecată.....	5
3.	Ponderea materialelor aflate în procedură, pe categorii de cauze.....	7
3.1	<i>Ponderea cauzelor soluționate, per categorii de cauze.....</i>	9
3.2	<i>Ponderea stocului de cauze existent la sfârșitul perioadei de raportare, per categorii de cauze.....</i>	10
4.	Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr).....	14
4.1	<i>Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru totalul calculat de cauze.....</i>	15
4.2	<i>Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru Cauze civile .....</i>	17
4.3	<i>Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze comerciale/economice.....</i>	18
4.4	<i>Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze contencios administrativ.....</i>	19
4.5	<i>Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze contravenționale.....</i>	20
4.6	<i>Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze penale.....</i>	21
4.7	<i>Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze insolvabilitate.....</i>	22
4.8	<i>Total alte categorii.....</i>	23
5.	Vârsta cauzelor pendinte.....	24
6.	Sarcina medie în cadrul instanței.....	25
7.	Concluzii.....	29

1. Statistica judiciară în instanțele de judecată

Statistica oficială reprezintă unul din instrumentele esențiale necesare fundamentării elaborării politicilor economice și sociale, strategiilor, deciziilor autorităților publice și ale agenților economici, elaborării cercetărilor științifice, informării opiniei publice, transmiterii de date statistice organismelor inter, precum și altor categorii de utilizatori interni și externi.

În general, producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor imparțialității, deontologiei statistice, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței, coordonării la nivel național, colaborării la nivel internațional, care, în acest domeniu, semnifică:

a) *imparțialitate* - drept al organelor statisticii oficiale de a conduce toate activitățile necesare producerii de informație statistică, și anume selectarea metodelor și metodologiilor statistice, sistemelor de indicatori, clasificărilor, nomenclatoarelor, tehnicilor de înregistrare și procesare, surselor de date, conținutului, formelor și timpului de diseminare a informației statistice, și de a disemina informația statistică în mod imparțial și independent, fără presiuni din partea autorităților administrației publice centrale și locale, partidelor politice, sindicatelor, organizațiilor patronale și a altor persoane juridice, precum și din partea persoanelor fizice;

b) *deontologie statistică* - obligație a organelor statisticii oficiale de a institui și aplica criteriile științifice la selectarea surselor, metodelor și procedurilor de realizare a cercetărilor statistice și de a da publicității, într-o formă larg accesibilă, sursele de date, sfera de cuprindere, metodologiile de calcul;

c) *relevanță* - asigurare de către organele statisticii oficiale a producerii datelor și informației statistice, conform domeniilor, termenelor și gradului de detaliere a datelor statistice, în funcție de fenomenele demografice și de fenomenele din economie, sfera socială și mediu;

d) *transparență* - obligație a organelor statisticii oficiale de a respecta și a asigura dreptul de acces al respondenților și al utilizatorilor la informația referitoare la temeiul legal și la scopul organizării cercetării statistice, la metodologiile, tehnicile și metodele folosite în producerea informației statistice, la măsurile de protecție a informației, la modul și termenul de diseminare a informației statistice;

e) *confidențialitate statistică* - protecție a datelor individuale referitoare la persoane fizice și la persoane juridice;

f) *raport cost/eficiență* - limitare, de către organele statisticii oficiale, a volumului de date statistice, colectate de la respondenți, la nivelul care se justifică prin obiectivul cercetărilor statistice și în condițiile utilizării optime a resurselor umane și financiare disponibile;

g) *coordonare la nivel național* - obținere a unei eficiențe mai înalte a statisticii, reducere a presiunii informaționale asupra respondenților, unităților statistice, asigurare a comparabilității datelor;

h) *colaborare la nivel internațional* - utilizare în statistica națională a concepțiilor, clasificărilor și metodelor inter pentru funcționarea eficientă a sistemului statistic național.

Statistica judiciară joacă un rol substanțial în evaluarea și îmbunătățirea performanței instanțelor judecătorești, consolidarea eficienței justiției, precum și responsabilizarea în ceea ce privește managementul termenelor judiciare și calitatea serviciilor.

Evidența, analiza și generalizarea statisticii judiciare în Republica Moldova este asigurată de către Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești (AAIJ), autoritate administrativă în subordinea Ministerului Justiției (MJ).

AAIJ coordonează și îndrumă activitatea de statistică judiciară a instanțelor, colectează, și furnizează date statistice/informații ce țin de statistica judiciară (prezentată de instanțele de judecată) în conformitate cu prevederile Legii nr. 412 din 09.12.2004 cu privire la statistica oficială și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 650/2016.

Ca rezultat al colectării și sistematizării datelor privind statistica judiciară, AAIJ întocmește rapoarte trimestriale și anuale cu privire la statistica judiciară, care sunt publicate pe paginile web oficiale ale Ministerului Justiției și AAIJ, și sunt prezentate pentru informare Consiliului Superior al Magistraturii, Curții Supreme de Justiție, și altor autorități interesate.

Prezentul Raport prezintă analiza comparativă pe câțiva ani a eficienței activității judecătorești prin prisma indicatorilor de performanță judecătorească utilizați în metodologia Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției de colectare și analiză a datelor statistice și aprobați prin Hotărârea CSM nr. 854/37 din 19 decembrie 2017, conținând tabele și diagrame ce reflectă situația atât la nivelul sistemului judecătoresc per ansamblu, cât și pentru instanțele de judecată în funcție de ierarhia acestora, potrivit listei de tipuri/categorii de cauze cu următoarea structură:

- 1. Total cauze civile**
- 2. Total cauze comerciale**
- 3. Total cauze insolabilitate**
- 4. Total cauze de contencios administrativ**
- 5. Total cauze penale**
- 6. Materiale Penale**
  - 7. Total cauze contravenționale**
  - 8. Total alte categorii**
    - 8.1 Procedura specială
      - 8.1.1 Ordonante de protecție
    - 8.2 Ordonanțe
    - 8.3 Materiale pentru executarea hotărârilor judecătorești
    - 8.4 Recuzări, abțineri, strămutări
- 9.0 Total Cereri**
- Total cauze**

2.Indicatorii cantitativi la nivelul instanțelor de judecată

Pe parcursul anului 2019, volumul activității instanțelor de judecată, a constituit în total **309307** dosare și materiale (dosare înregistrate în perioada raportată inclusiv dosarele pendinte din anii precedenți).

În comparație cu anul 2018 volumul de lucru **a crescut** cu 5557 dosare și materiale (în 2018 fiind înregistrate în total **303750** dosare și materiale), iar comparativ cu anul 2017 a scăzut cu 1664 dosare și materiale (în anul 2017 fiind înregistrate **310971** dosare și materiale).

Mai multe detalii pe categorii privind volumul de activitate a tuturor instanțelor sunt reflectate în următorul tabel:

2019	I. Cauze pendinte la 1 ianuarie 2019	II. Cauze noi înregistrate pe parcursul anului	III. Cauze soluționate pe parcursul anului	IV. Cauze pendinte la 31 decembrie 2019
1. Total cauze civile ¹	24,787	81,269	75,386	30,670
1a. Restabilirea în funcție	99	159	156	102
1b. Desfacerea căsătoriei	2,732	8,701	8,880	2,553
2. Total cauze comerciale ²	3,600	8,711	8,638	3,673
3. Total cauze insolabilitate³	7,067	6,357	7,934	5,490
4. Total cauze de contencios administrative ⁴	3,703	12,426	12,297	3,832
5. Total cauze penale ⁵	13,181	23,469	22,749	13,901
5a. Omoruri	60	151	147	64
5b. Furturi	2,119	2,683	2,655	2,147
6. Total cauze contravenționale ⁶	7,187	23,524	23,991	6,720
7. Total alte categorii ⁷	3,785	90,241	88,741	5,285
Totalul calculate de cauze	63,310	245,997	239,736	69,571

Extras Ghidul cu propuneri finale al CEPEJ prezentat la 22.03.2017

• ¹ Total cauze civile

- a. Se vor include total dosare în materie civilă examinate în procedură contencioasă;
 b. Se vor reflecta toate dosarele indiferent de etapa judiciară – fond, apel, recurs sau revizuire;
 c. Se vor include doar dosarele primite în procedură de judecator, nu și cererile repartizate judecătorului care nu au fost primite în procedură;
 d. În toate cazurile, indiferent de soluția adoptată (încetarea procesului, strămutarea dosarului, scos de pe rol) dosarul va fi catalogat drept judecat, fiind luat în calcul la rubrica "Soluționate";
 e. Dosarele cu statut "Conexat" vor fi reflectate distinct de dosarul de bază, atât la momentul înregistrării, cât și în restanță. Astfel, dosarele cu statut "conexat" se vor include în categoria "soluționate", chiar dacă dosarul de bază va fi dosar pendinte la sfârșitul perioadei de referință.
 f. Numărul cauzelor din sub-categorii se vor include în totalul cauzelor categoriei respective;
 g. Instanțele pot adăuga alte sub-categorii, dacă acestea pot fi cert definite și sunt reprezentative (număr substanțial de cauze aflate pe rol); precum și dacă prezintă un interes major pentru public sau pentru efectuarea analizei încălcării instanței sau a practicii judiciare

- ² Total cauze comerciale - se aplică reguli de completare ca la cauze civile
 • ³ Total cauze insolabilitate -

Se vor reflecta date doar de către curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție, cu aplicarea regulilor generale expuse la cauzele civile;
 Nu vor fi luate în calcul cererile introductive neprimite în procedură de către judecător;
 Nu vor fi luate în calcul cererile restituite conform art.22 al Legii insolabilității;
 La sub-categoria "Proceduri de bază" se va include numărul dosarelor corespunzător numărului debitorilor conform Registrului debitorilor insolabili;
 La sub-categoria "litigii ce țin de masa debitoare" se vor reflecta dosarele ce derivă din dosarul de bază, cum ar fi: atragerea la răspunderea subsidiară, validarea popririi, acțiunea administratorului privind declararea nulității actelor juridice etc.

- ⁴ Total cauze de contencios administrative - se aplică reguli de completare ca la cauze civile

• ⁵ Total cauze penale
 se vor include cauzele penale înregistrate pe rolul instanței cu excepția materialelor ce țin de competența judecătorului de instrucție

✓ ⁶ Total cauze contravenționale

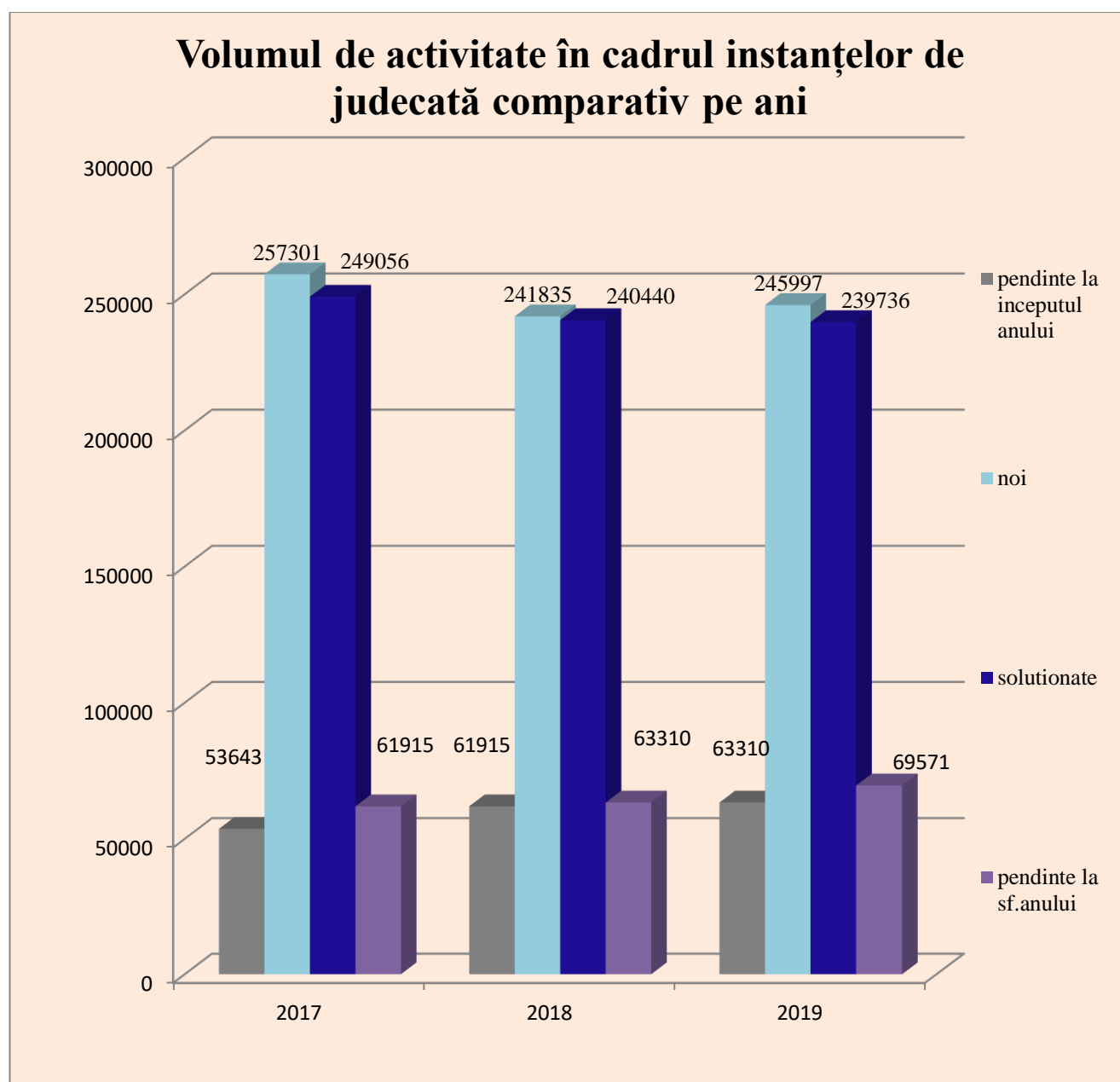
se vor reflecta procedurile înregistrate cu indicii 4, 4d, 4r, 4rh și 5r (judecarea cauzelor contravenționale în privința persoanelor fizice și juridice, revizuirile, recursurile împotriva hotărârilor și deciziilor în cauzele contravenționale, contestațiile împotriva hotărârilor autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale, potrivit art. 395 alin.(2) CC al RM).

✓ ⁷ Total alte categorii
judecătorile vor include în această categorie numărul total de materiale și proceduri înregistrate în instanță cu indicii : 2p/o ,6,7,8,9 ,10 11 ,12 ,13,14 ,15 ,16,17 ,18,19,20,21, 25, 27, 28;
Curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție vor reflecta : cereri de strămutare, conflict de competență și cererile recuzare/abținere parvenite din instanțele ierarhic
Subcategoriile generale propuse pentru "alte categorii"

Procedura specială - se vor lua în calcul toate dosarele/materialele înregistrate și examinate conform art. 279-343/8 Cod de procedură civilă.
Ordonanțe - se vor lua în calcul toate procedurile (civile/comerciale) înregistrate și examinate conform art.344-354 Cod de procedură civilă.
Materiale examinate de judecătorul de instrucție - se vor reflecta exclusiv materialele examinate de judecătorul de instrucție (indicii 10-21 .
Materiale p/d executarea hotărârilor judecătorești - se vor reflecta materialele înregistrate în instanță cu indicele 25 (cereri de executare a hotărârilor cu caracter civil, cereri privind contestarea încheierilor executorului judecătoresc.

Din numărul total de dosare și materiale aflate la examinare pe parcursul perioadei de referință, au fost examinate în total 239736 dosare/materiale, ceea ce constituie 77,5% din numărul total de dosare. În comparație cu anii precedenți numărul dosarelor examinate a scăzut față de 2017 cu 704 și cu 9320 dosare față de anul 2018.

În anul 2017 au fost examinate/soluționate în total 249056 dosare, iar în anul 2018 au fost examinate în total 240440 dosare.

3. Procentajul materialelor aflate în procedură, pe categorii de cauze și comparativ pe ani

Sub aspectul categoriilor de cauze aflate în procedura instanțelor de judecată, în perioada anilor 2017 - 2019, situația se prezintă în modul următor:

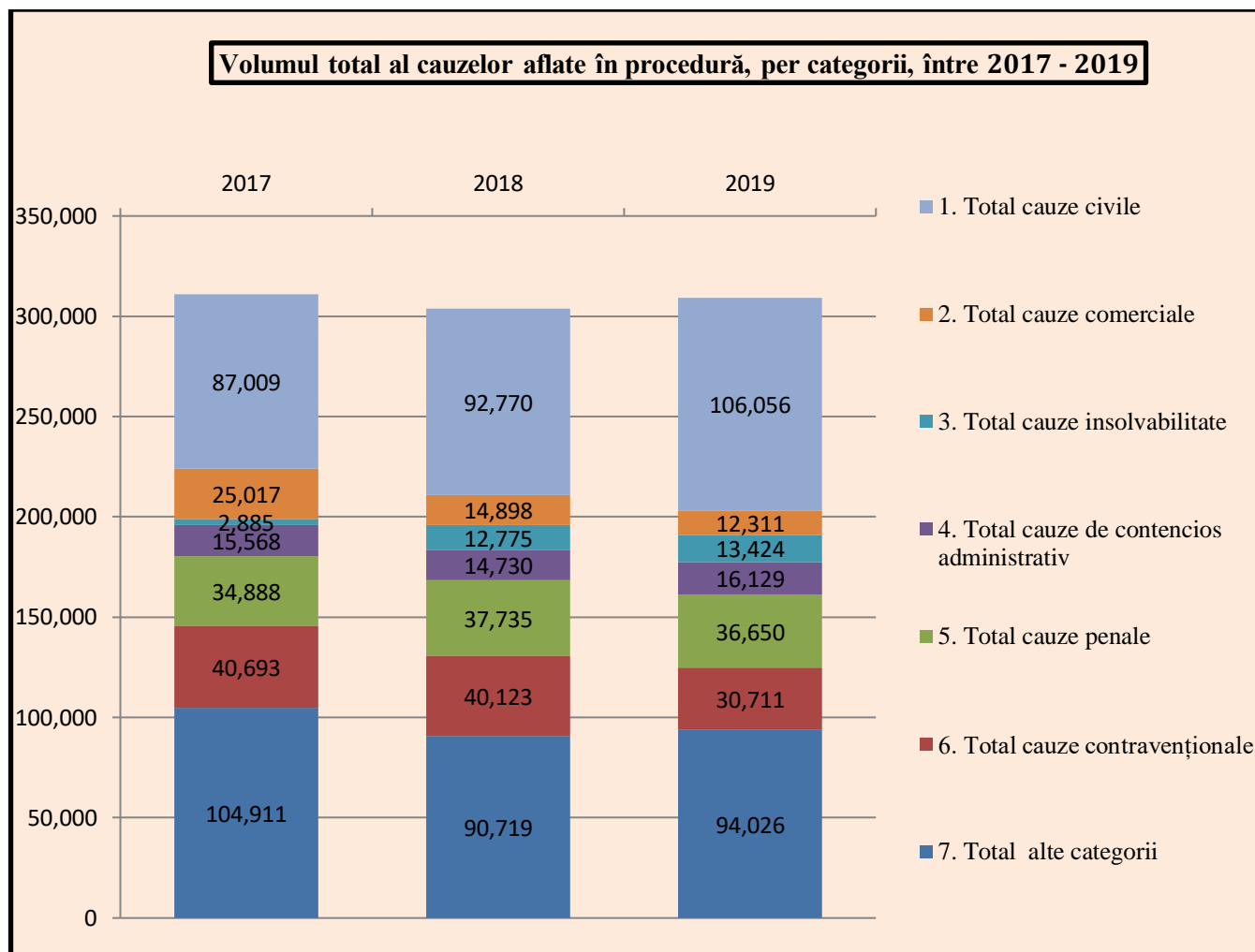
Tipul de cauze	2017	2017 (%)	2018	2018 (%)	2019	2018 (%)
1. Total cauze civile	87009	28%	92740	31%	106056	34%
2. Total cauze comerciale	25017	8%	14881	5%	12311	4%
3. Total cauze insolvabilitate	2885	1%	12775	4%	13424	4%
4. Total cauze de contencios administrativ	15568	5%	14722	5%	16129	5%
5. Total cauze penale	34888	11%	37738	12%	36650	12%
6. Total cauze contravenționale	40693	13%	40123	13%	30711	10%
7. Total alte categorii	104911	34%	90771	30%	94026	30%
Totalul calculat de cauze	310971	100%	303750	100%	309307	100%

Numărul cauzelor înregistrate pe rolul instanțelor de judecată este diferențiat în dependență de categoria cauzelor.

Cel mai mare număr de dosare aflate în procedură în anul 2019 reprezintă cauze **civile** în volum de 106056 de dosare (34 %).

Alte categorii¹ - 94026 dosare (30%), comparativ cu anii precedenți sunt în scădere cu 14140 dosare față de 2017 și în creștere cu 3255 dosare față de 2018 ;

- cauze **penale** - 36650 de dosare (12%), la care, comparativ cu anii precedenți, nu se observă devieri semnificative.
- cauze **contravenționale** - 30711 dosare (10 %). Comparativ cu anii precedenți, se observă o scădere cu 9415 dosare față de 2018 și cu 9982 dosare față de 2017.
- cauze **de contencios administrativ** în număr de 16129 de dosare (5%), aflându-se într -o ușoară creștere față 2017 cu 561 dosare și cu 1407 de dosare față de 2018;
- cauze **comerciale** în număr de 12311 de dosare (4%), care sunt în descreștere cu 2570 dosare comparativ cu anul 2018 și cu 12706 de dosare comparativ cu anul 2017;
- cauze **de insolvabilitate**, în număr de 13424 dosare echivalentul a 4 % aflându-se în creștere față 2017 cu 10539 dosare și cu 649 de dosare față de 2018;

¹ - Curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție vor reflecta: cereri de strămutare, conflict de competență și cererile recuzare/abținere parvenite din instanțele ierarhic, Subcategorii generale propuse pentru "alte categorii" Procedura specială - se vor lua în calcul toate dosarele/materialele înregistrate și examinate conform art. 279-343/8 Cod de procedură civilă. Ordonanțe - se vor lua în calcul toate procedurile (civile/comerciale) înregistrate și examinate conform art.344-354 Cod de procedură civilă. Materiale examinate de judecătorul de instrucție - se vor reflecta exclusiv materialele examinate de judecătorul de instrucție (indicii 10-21). Materiale p/d executarea hotărârilor judecătorești - se vor reflecta materialele înregistrate în instanță cu indicele 25 (cereri de executare a hotărârilor cu caracter civil cereri privind contestarea încheierilor executorului judecătoresc

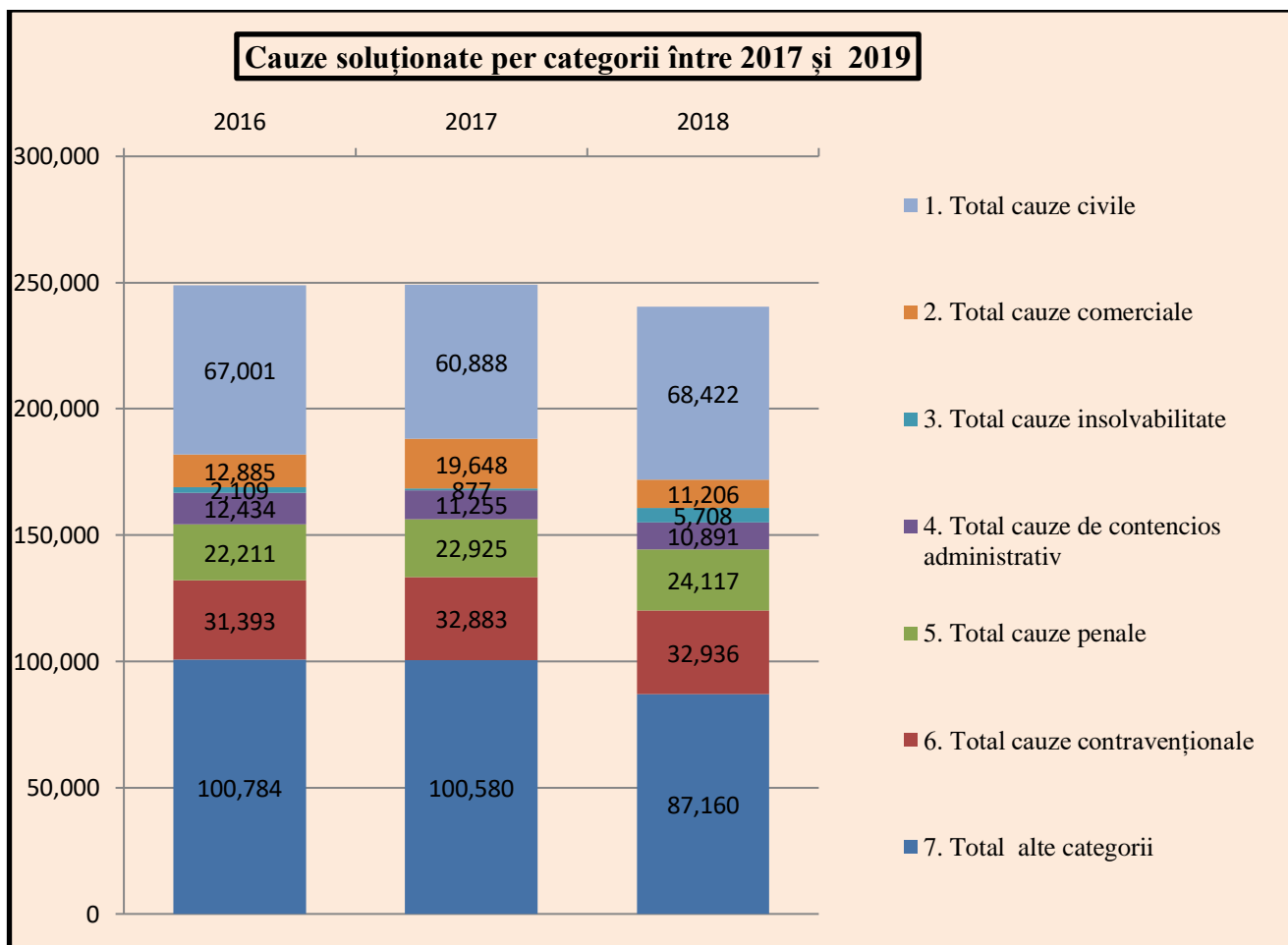
3.1 Procentajul cauzelor soluționate, per categorii de cauze comparativ pe ani

Statistica cauzelor soluționate se prezintă în tabelul de mai jos.

Tipul de cauze	2017	2017 (%)	2018	2018 (%)	2019	2019 (%)
1. Total cauze civile	60888	24,5%	68422	24,5%	75386	31%
2. Total cauze comerciale	19648	7,9%	11206	7,9%	8638	4%
3. Total cauze insolabilitate	877	0,4%	5708	0,4%	7934	3%
4. Total cauze de contencios administrativ	11255	4,5%	10891	4,5%	12297	5%
5. Total cauze penale	22925	9,2%	24117	9,2%	22749	9%
6. Total cauze contravenționale	32883	13,2%	32936	13,2%	23991	10%

7. Total alte categorii	100580	40,3%	87160	40,3%	88741	37%
Totalul calculat de cauze	249056	100%	240440	100%	239736	100%

Analiza datelor din tabel referitoare la **soluționarea cauzelor** de către instanțele de judecată, în anul 2019 evidențiază o scădere a cauzelor soluționate, cu 9320 cauze față de 2017 și cu 704 cauze față de 2018.

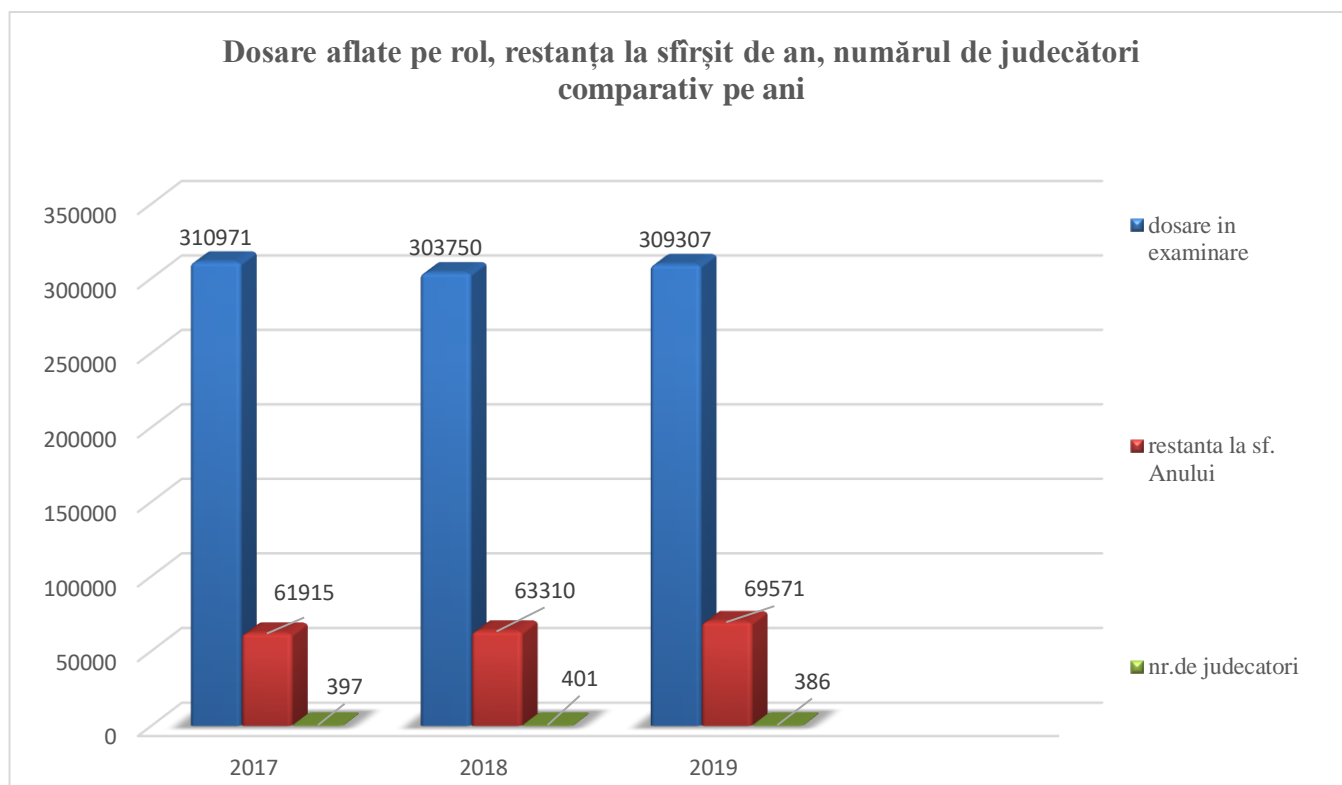
3.2 Procentul stocului de cauze restant la sfârșitul perioadei de raportare, per categorii de cauze

Conform datelor, la sfârșitul perioadei de raportare, cauzele pendente ale instanțele de judecată în anul 2019 constituiau un număr de 69571 cauze, și constituie **aproximativ 29% din numărul** total de dosare aflate la examinare (239736).

Cele mai multe cauze pendente la sfârșitul perioadei anului 2019 fac parte din categoriile: civile (44%), penale (20%), contravenționale (10%), și cauze de insolabilitate, și celor din total alte categorii (8%).

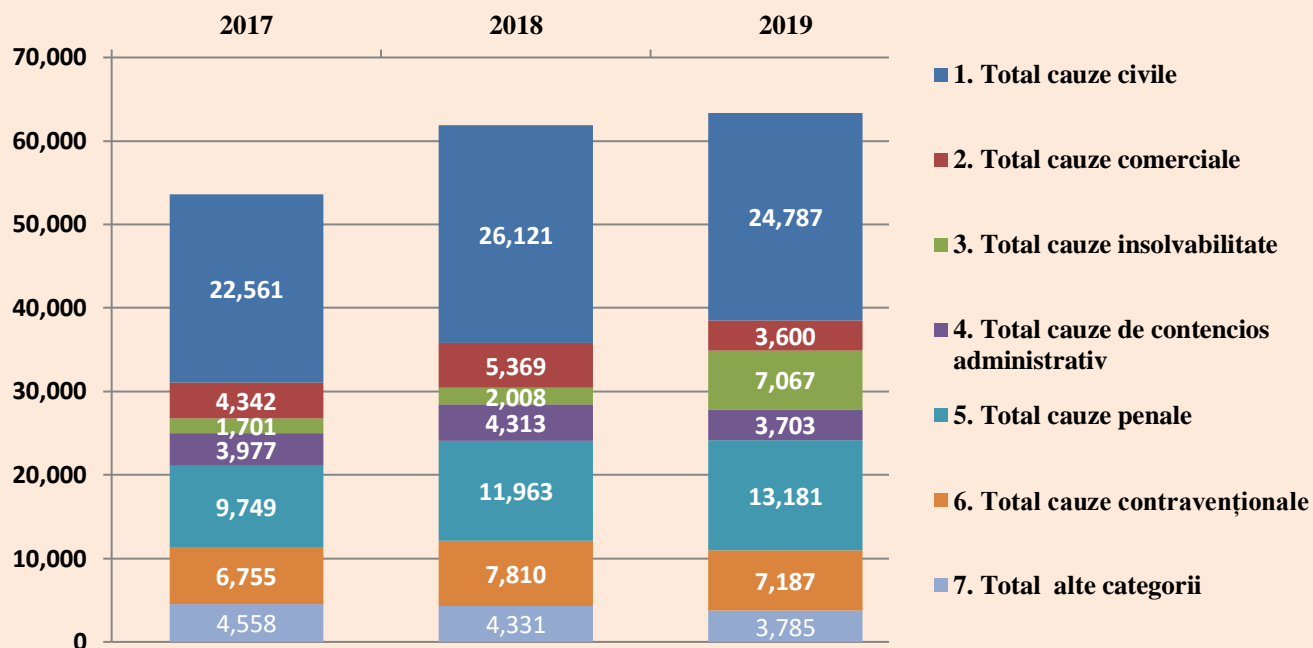
Cauzele comerciale, de contencios administrativ, constituie 5% și respectiv 6% din volumul cauzelor pendente.

Tipul de cauze	2017		2018		2019	
1. Total cauze civile	26121	42%	24318	38%	30670	44%
2. Total cauze comerciale	5369	9%	3675	6%	3673	5%
3. Total cauze insolvabilitate	2008	3%	7067	11%	5490	8%
4. Total cauze de contencios administrativ	4313	7%	3831	6%	3832	6%
5. Total cauze penale	11963	19%	13621	22%	13901	20%
6. Total cauze contravenționale	7810	13%	7187	11%	6720	10%
7. Total alte categorii	4331	7%	3611	6%	5285	8%
Totalul calculat de cauze	61915	100%	63310	100%	69571	100%

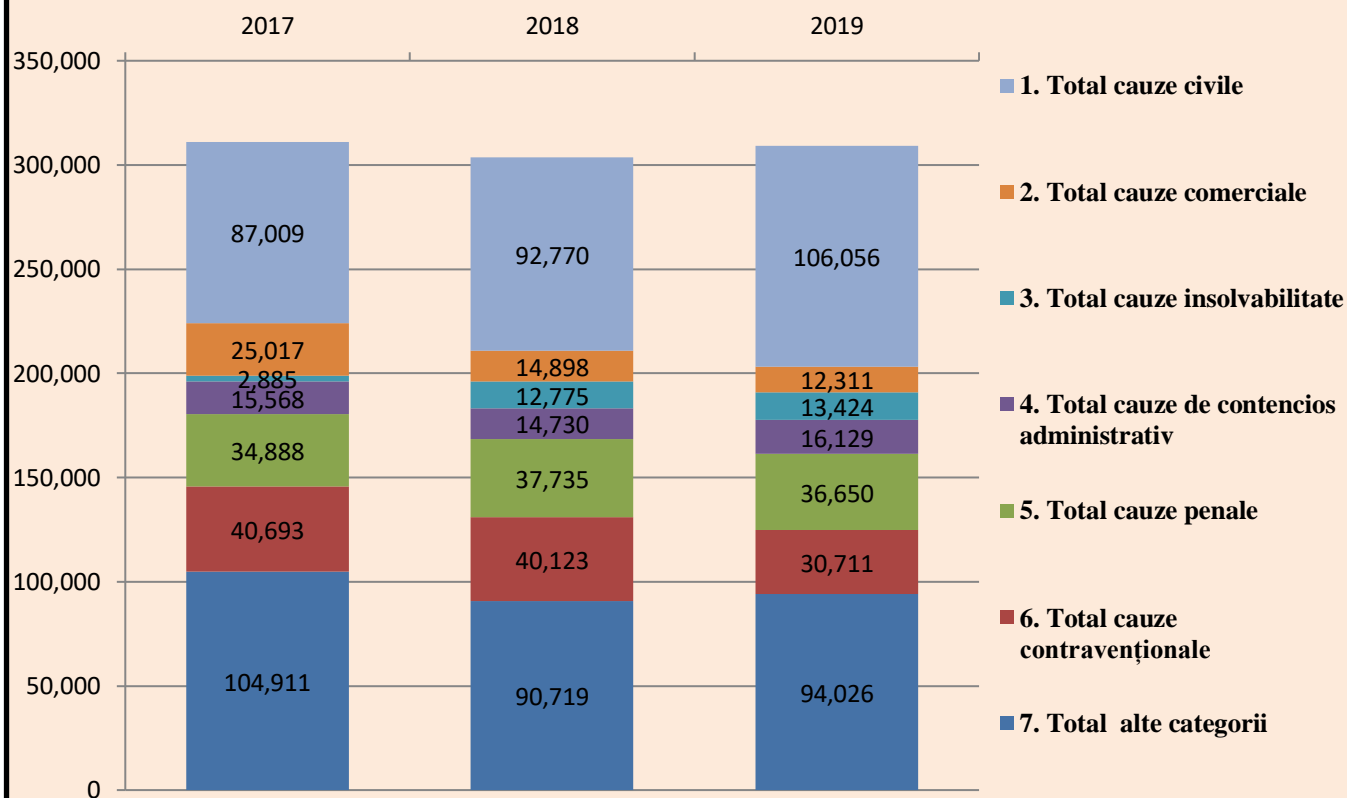

Următoarele Diagrame prezintă **volumul total al cauzelor aflate în procedură** dar și evoluția cauzelor pendinte la începutul perioadei, cauze noi, pendinte la sfârșitul perioadei per categorii și evoluția încărcăturii instanțelor, pentru anii 2017 – 2019.

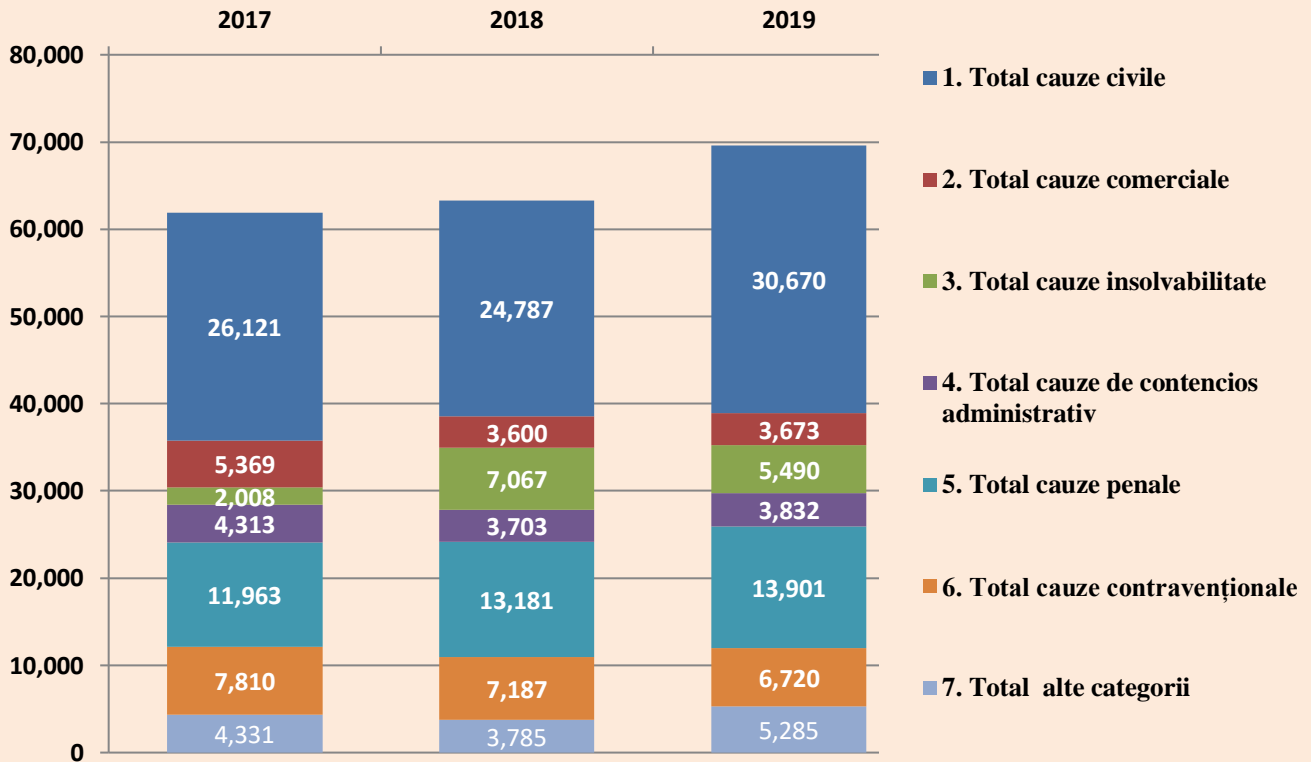
Cauze pendinte la începutul anului, per categorii, între 2017 și 2019

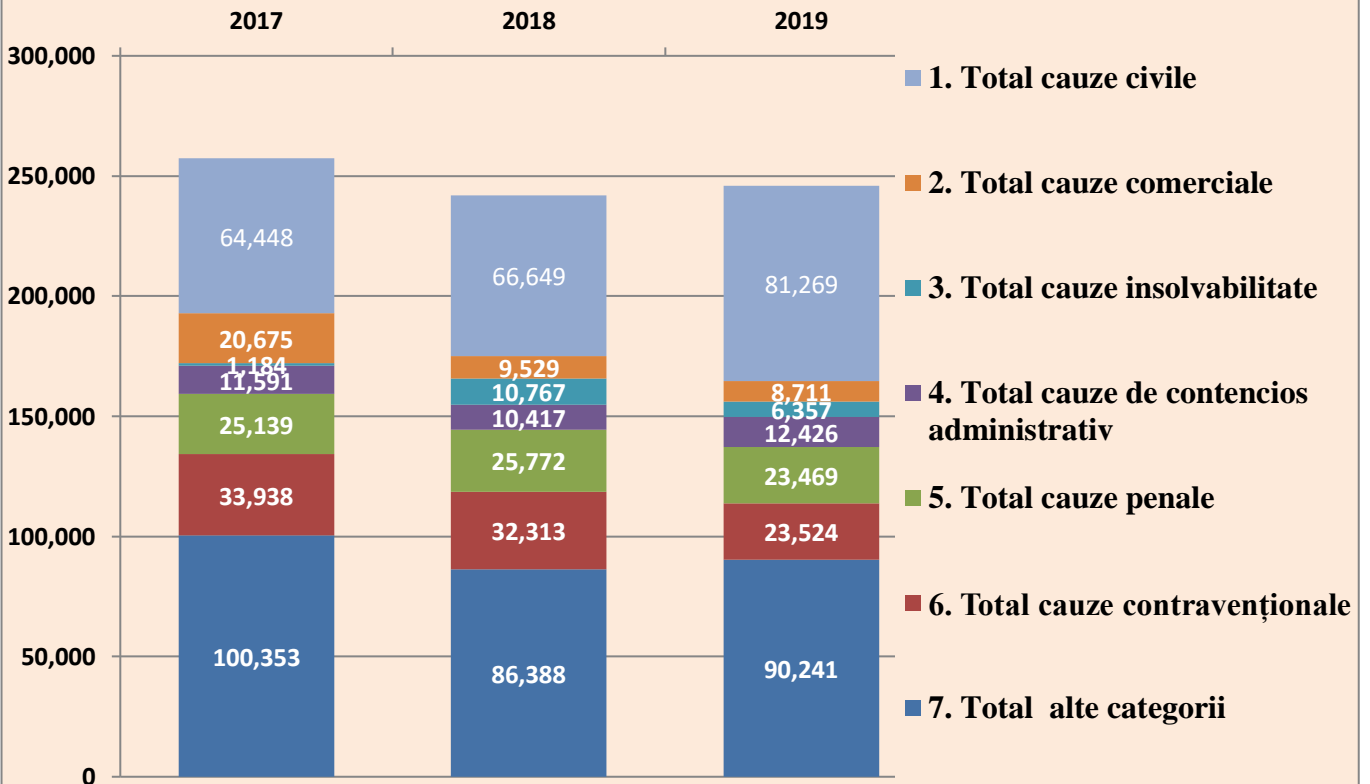
Volumul total al cauzelor aflate în procedură, per categorii, între 2017 - 2019 (număr absolut)

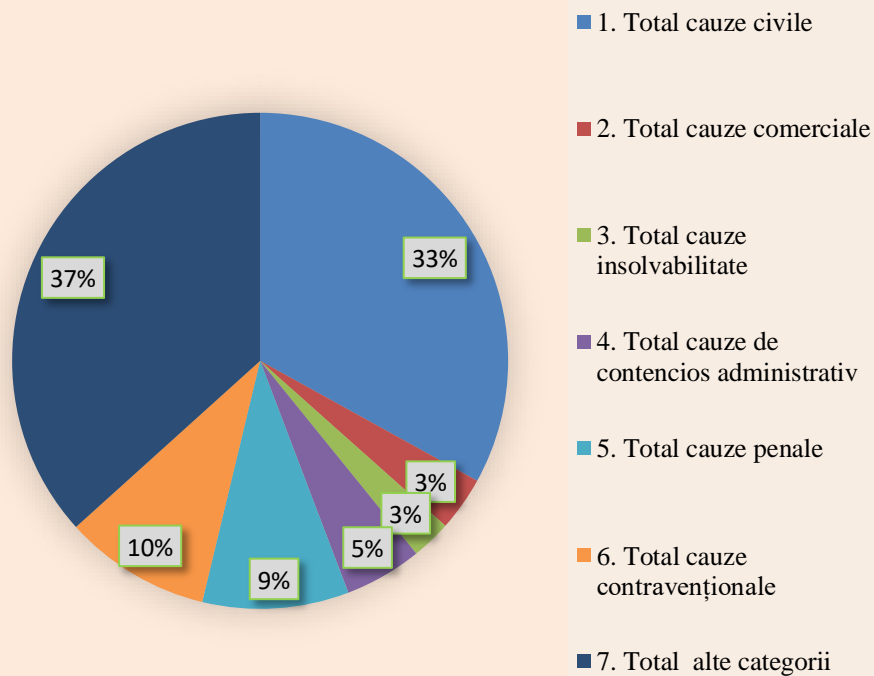
Cauze pendinte per categorii între 2017 și 2019

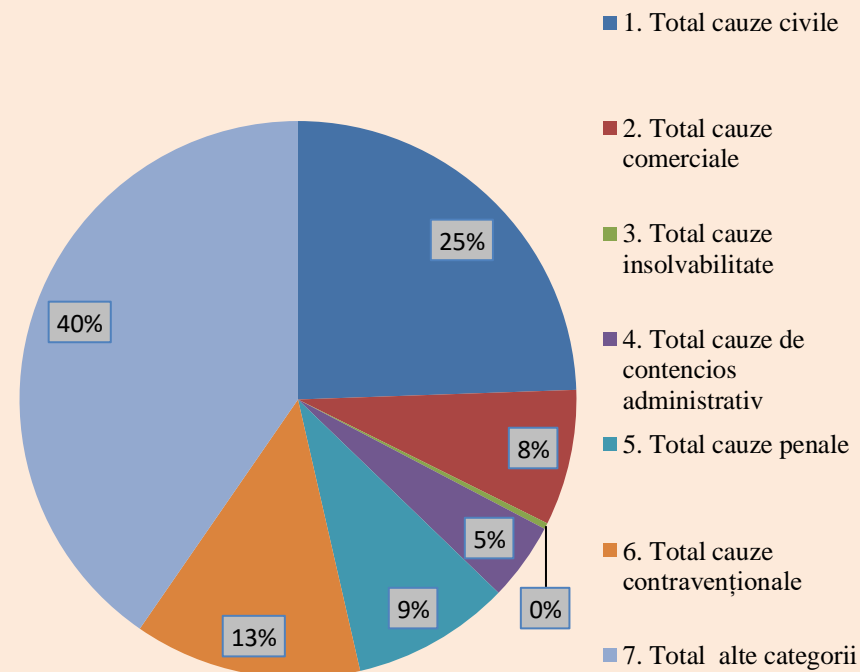
Cauze noi per categorii între 2017 și 2019

Structura cauzelor noi pe parcursul anului 2019

Structura cauzelor soluționate pe parcursul anului 2019

4. Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr)

Rapiditatea cu care o instanță examinează cauzele, precum și capacitatea acesteia de a face față fluxului de cauze noi, pot fi măsurate prin **raportul** dintre numărul de cauze soluționate în decursul unei perioade și numărul de cauze nesoluționate la sfârșitul perioadei respective, pe de o parte, și raportul dintre cauzele noi și cele soluționate în decursul aceleiași perioade, pe de altă parte.

În conformitate cu recomandările CEPEJ în prezentul Raport sunt utilizați indicatorii de eficiență ai activității sistemului judecătoresc cum ar fi: Rata de variație a stocului de cauze pendinte (CR) și Durata de lichidare a stocului de cauze pendinte (DT) pentru toate instanțele de judecată.

Rata de variație a stocului de cauze pendinte, permite o comparație utilă, chiar dacă parametrii cauzelor respective nu sunt identici în toate privințele. Acest indicator poate fi folosit pentru a vedea dacă instanțele țin pasul cu numărul de cauze intrate, fără a crește restanțele. Durata de lichidare a stocului de cauze pendinte permite calcularea timpului necesar pentru a aduce examinarea unei cauze la bun sfârșit. Această metodă poate furniza informații relevante cu privire la funcționarea generală a instanțelor unui stat sau a unei instanțe în parte.

➤ Rata de variație a stocului de cauze pendinte (CR)

Rata de variație a stocului de cauze pendinte, exprimată în procente, se obține atunci când numărul de cauze soluționate într-o perioadă de timp este împărțit la numărul de cauze intrate în aceeași perioadă, iar rezultatul este înmulțit cu 100.

O rată de variație a stocului de cauze pendinte care e aproape de 100% indică abilitatea instanței sau a unui sistem judiciar de a rezolva aproximativ același număr de cauze ca numărul de cauze intrate în perioada dată de timp. O rată de lichidare peste 100% indică abilitatea sistemului de a soluționa mai multe cauze decât au parvenit în ultima perioadă, reducându-se astfel orice potențiale restanțe. În cele din urmă, în cazul în care numărul de cauze de intrare este mai mare decât numărul de cauze soluționate, rata de variație a stocului de cauze pendinte va scădea sub 100%. Atunci când rata de lichidare scade sub 100%, numărul de cauze nesoluționate la sfârșitul perioadei respective de raportare va crește. În esență, acest indicator arată dacă sistemul judiciar sau instanța dispune de capacitățile necesare pentru a se confrunta cu fluxul cauzelor.

➤ Durata de lichidare a stocului de cauze pendinte (DT),

Durata de lichidare a stocului de cauze pendinte oferă o viziune în perspectivă asupra modului în care un sistem judiciar își gestionează fluxul de cauze. În general, acest indicator compară numărul de cauze soluționate în timpul perioadei observate și numărul de cauze nesoluționate la sfârșitul perioadei observate. Raportul măsoară timpul de care este nevoie pentru soluționarea unui tip de cauze într-un sistem judiciar (sau într-o instanță).

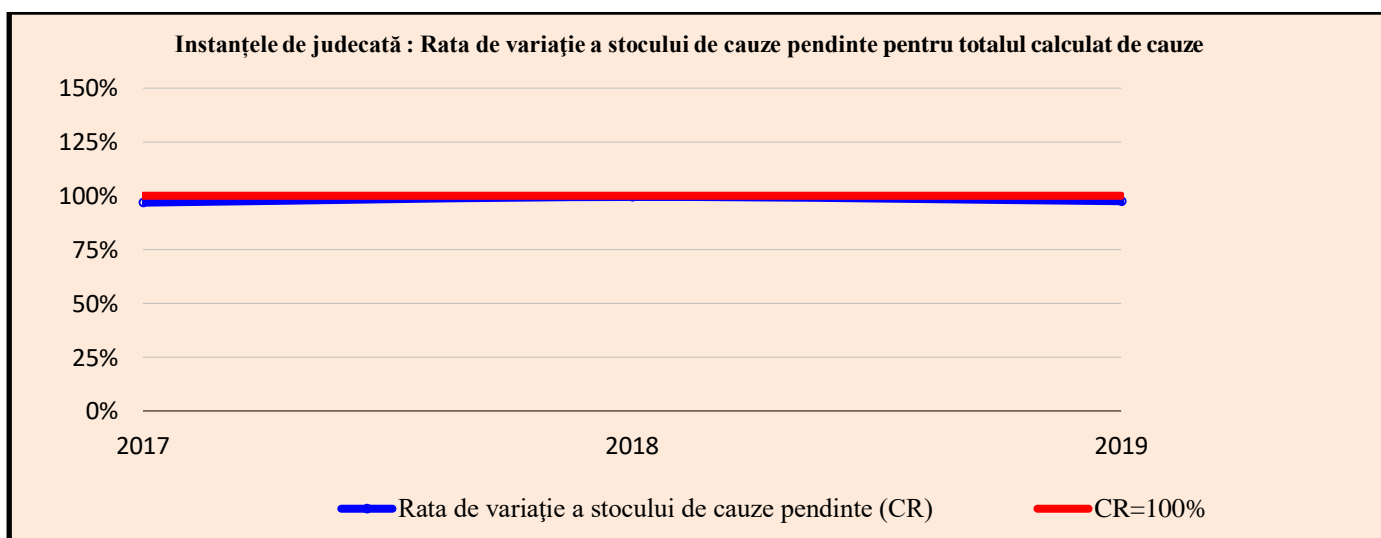
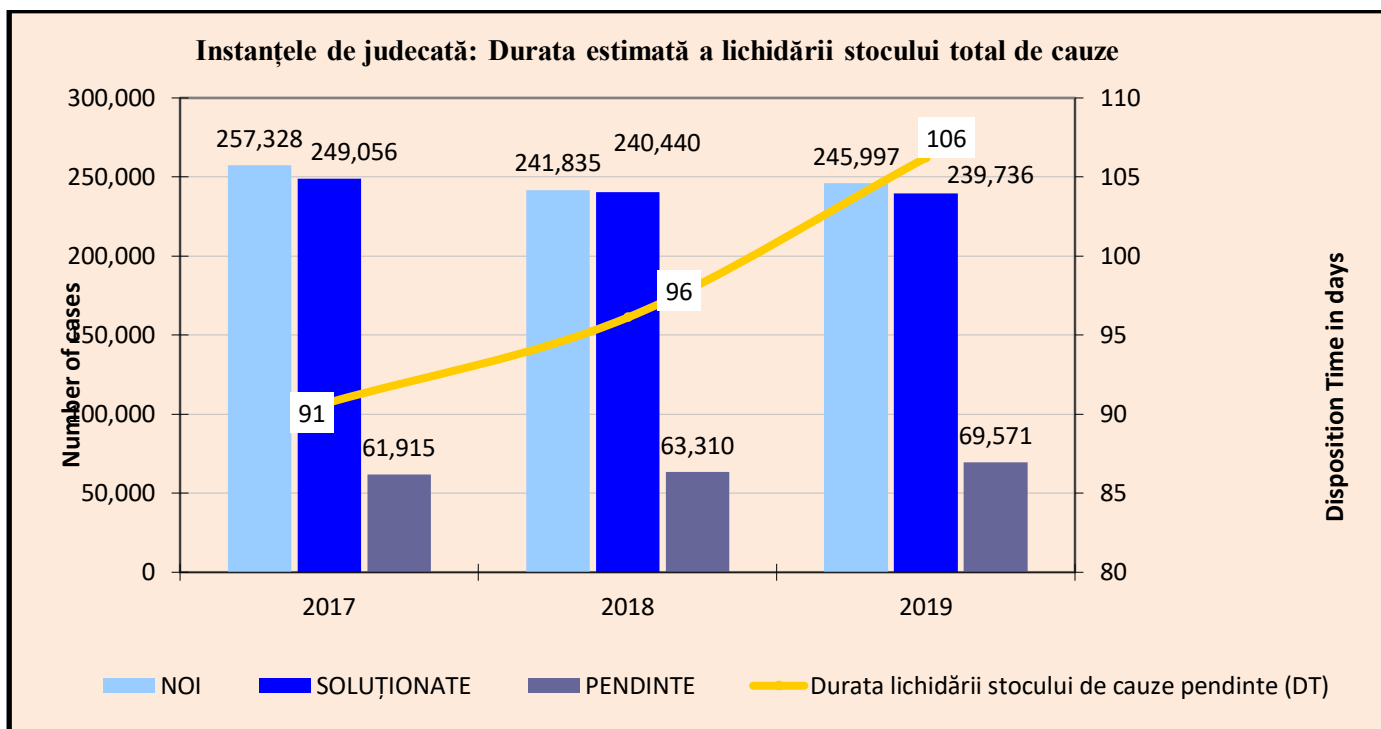
Tabelele de mai jos reflectă indicatorii nominalizați supra **pentru anii 2017-2019**.

4.1 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru totalul calculat de cauze

Instanțele de judecată, la sfârșitul anului 2019, necesitau în medie 106 zile **pentru soluționarea totalului de cauze** aflate pe rolul acestora la acel moment.

Conform diagramei de mai jos, în anul 2017 acest indicator a fost de 91 de zile, iar în anul 2018 de 96 zile. Așadar, în anul 2019 durata medie a timpului necesar pentru soluționarea cauzelor s-a majorat cu 10 zile comparativ cu anul 2018.

Rata de variație a stocului de cauze pendinte, fiind un indicator conex duratei lichidării stocului de cauze pendinte, este în creștere. Dacă în 2017 acest indicator constituia 91%, iar în 2018 era de 96%, în 2019 constituie 106 %.

Totodată, mai jos este reflectată **Rata de variație a stocului de cauze pendinte** per instanțe de judecată (raportul dintre cauzele noi și cauzele soluționate în decursul perioadei raportate). Dacă rata de variație este mai mare de 100%, acest fapt denotă că numărul de cauze pendinte diminuează.

Agencia de administrare a instanțelor judecătorești
aaij.justice.md

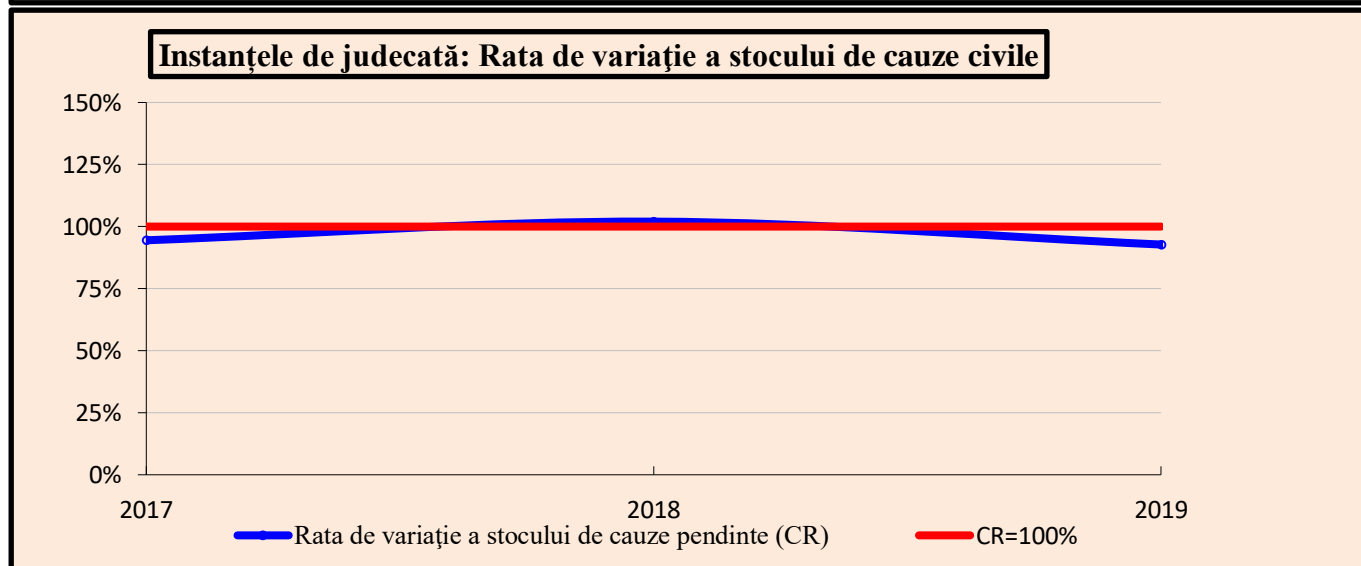
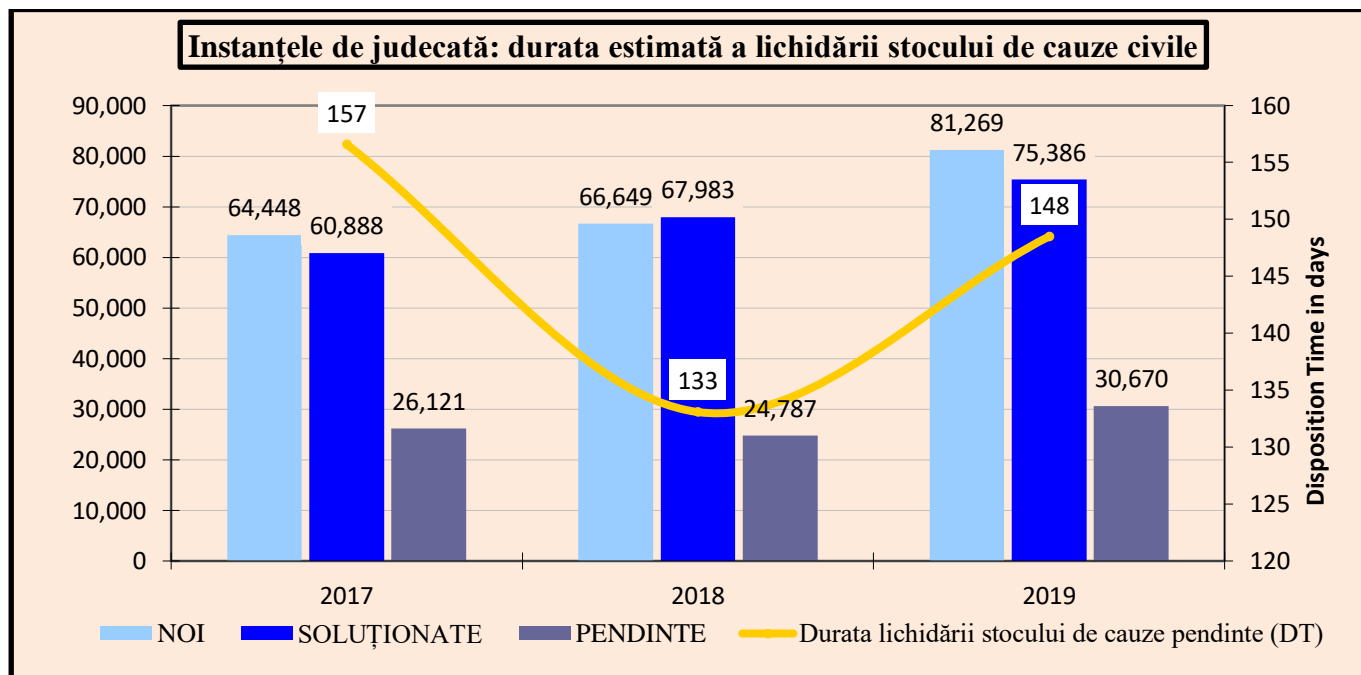
Nr. d/o	Instanța de judecată	Numărul total de cauze și materiale parvenite în perioada de referință	Total cauze încheiate	Rata de variație a stocului de cauze pendinte
1	Curtea Suprema de Justiție	8979	8515	94,8
2	Curtea de apel Chișinău	26415	25646	97,1
3	Curtea de apel Bălți	5783	5778	99,9
4	Curtea de apel Cahul	1567	1582	101,0
5	Curtea de apel Comrat	1517	1514	99,8
6	Chișinău	88246	84189	95,4
7	Bălți	21158	20840	98,5
8	Anenii-Noi	4899	4847	98,9
9	Cahul	8535	8467	99,2
10	Căușeni	5822	5368	92,2
11	Cimișlia	4876	5026	103,1
12	Comrat	6328	6232	98,5
13	Criuleni	4103	4202	102,4
14	Drochia	9083	9177	101,0
15	Edineț	8923	8842	99,1
16	Hîncești	8034	8002	99,6
17	Orhei	12671	12815	101,1
18	Soroca	7326	6880	93,9
19	Strășeni	6270	6201	98,9
20	Ungheni	5462	5613	102,8
	TOTAL	245997	239736	97,5

N.B.(Acest tabel afișează date cu formatarea condițională care utilizează o scală de culori pentru a face diferența între valorile **înalte**(roșu), **medii**(oranj,galben) și **scăzute**(verde))

4.2 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru Cauze civile

În privința **cauzelor civile**, la sfârșitul anului 2019, instanțele de judecată necesitau 148 zile pentru soluționarea stocului de cauze pendinte. Acest indicator în anul 2017 este de 157 de zile, iar în anul 2018 de 133 zile .

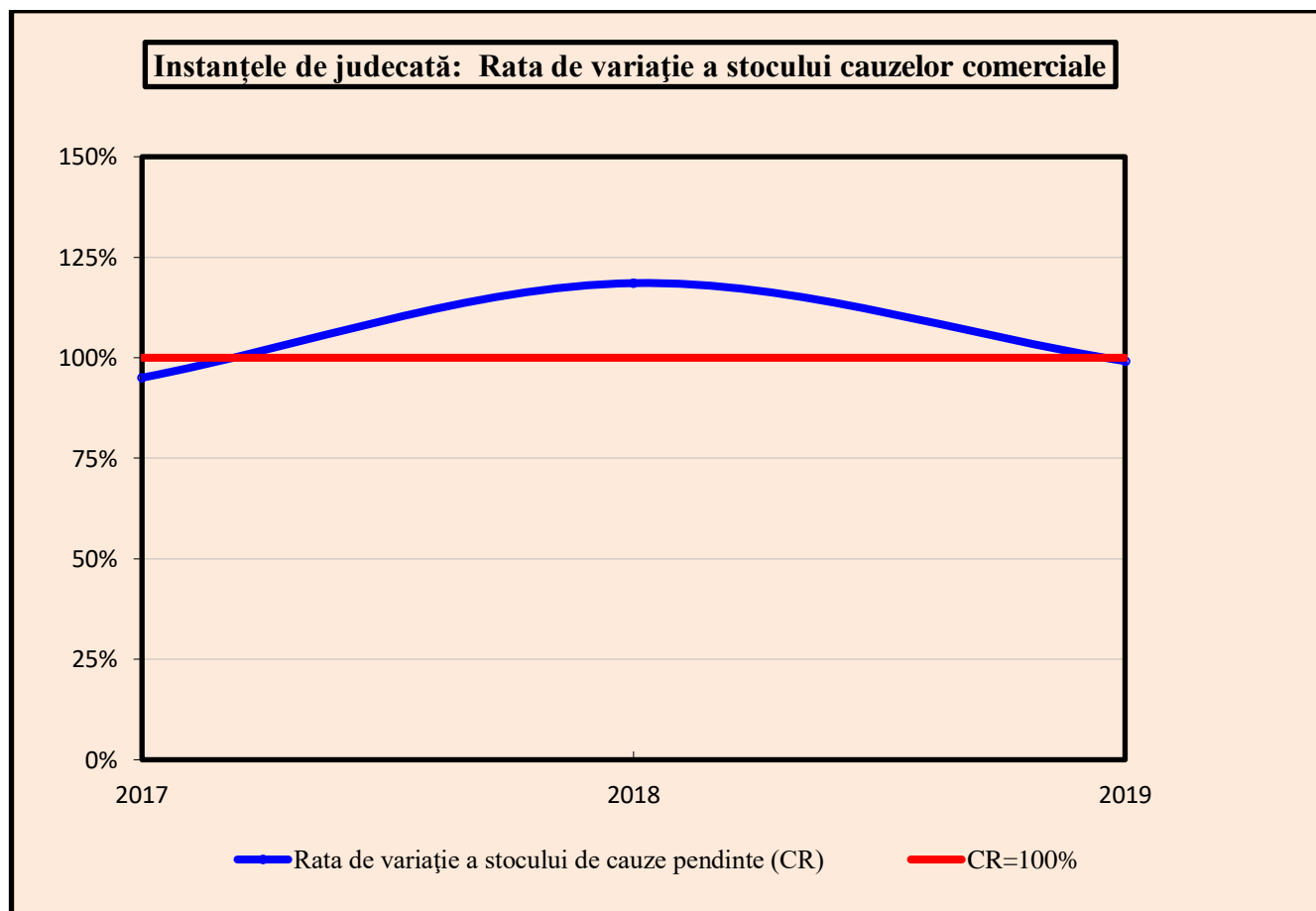
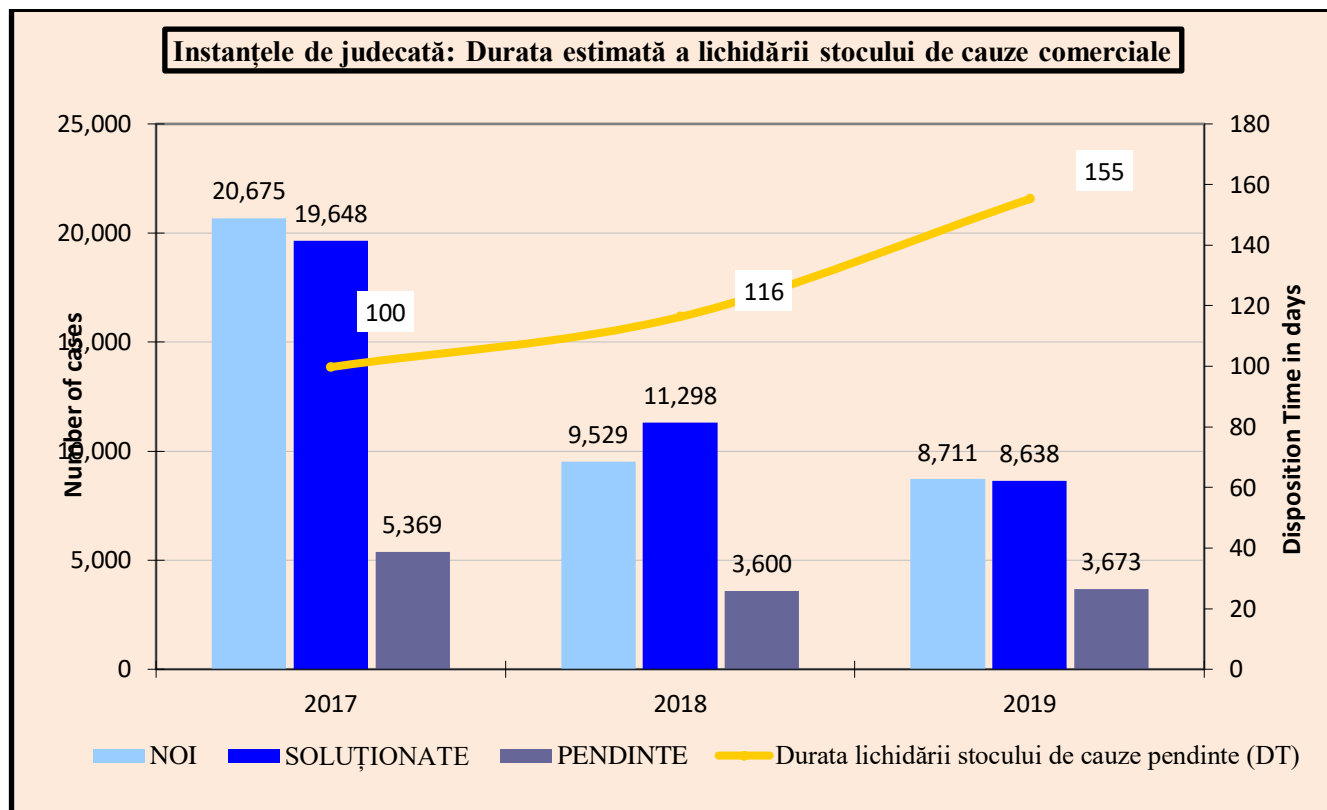
În 2018 rata de variație a stocului de cauze pendinte pentru cauzele civile a fost de 102 %, comparativ cu anul 2019 când **rata de variație** era 93%.

4.3 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze comerciale/economice

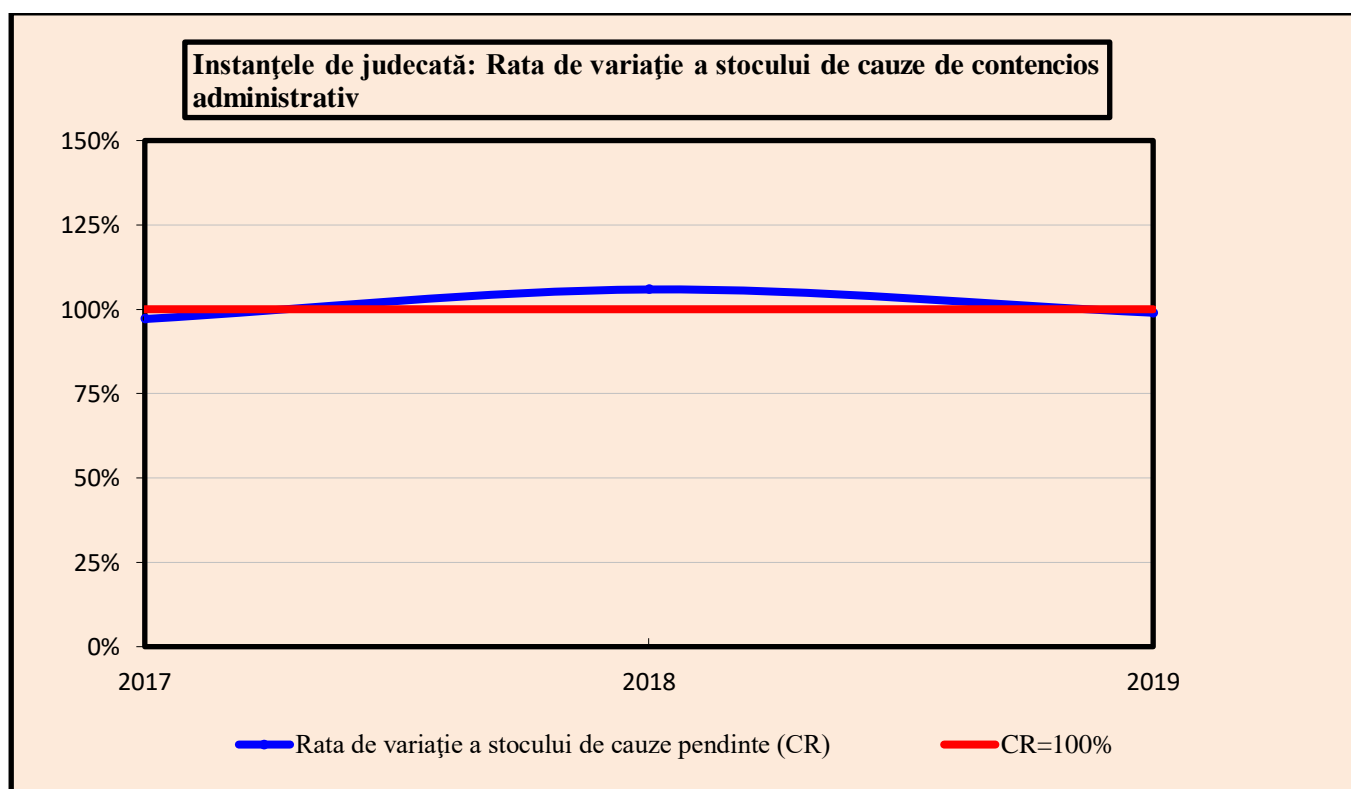
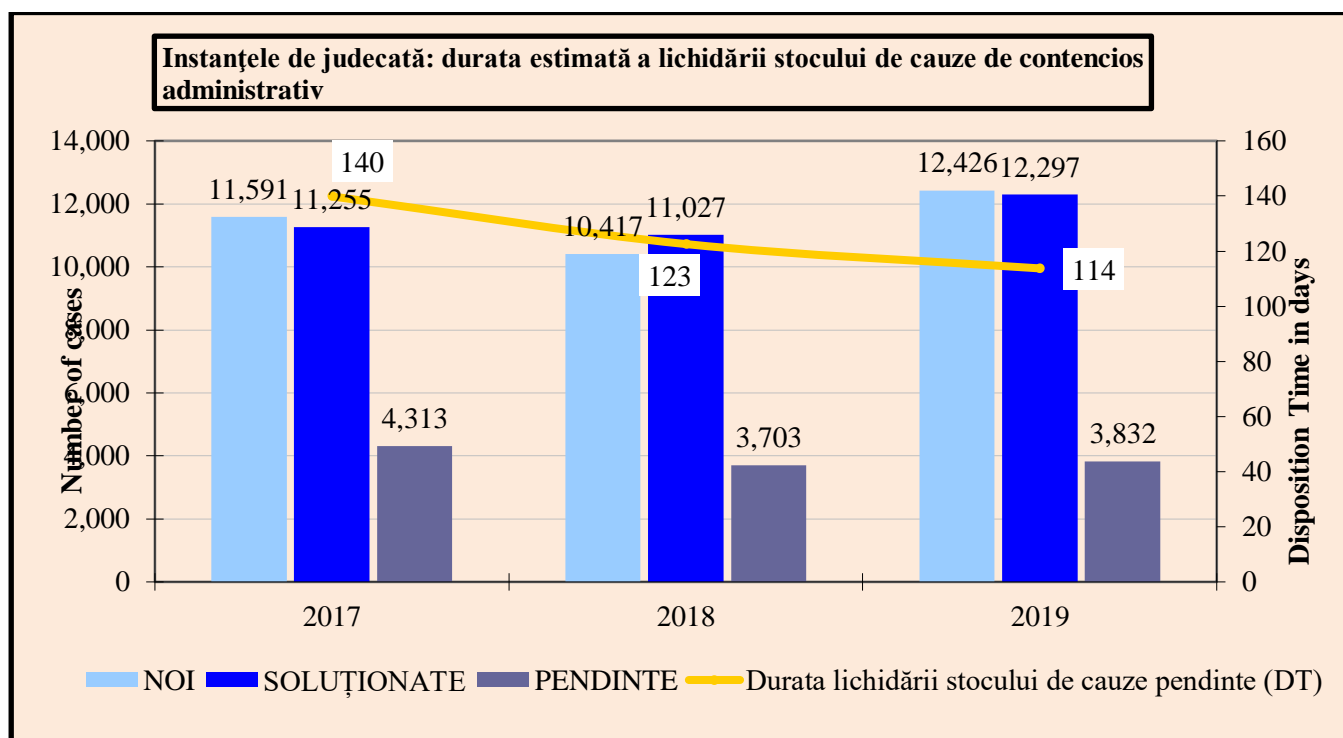
La sfârșitul anului 2019, instanțele de judecată aveau nevoie de 155 zile pentru soluționarea tuturor **cauzelor comerciale**. Acest indicator în anul 2018 era de 116 de zile, iar în anul 2017 de 100 zile.

Rata de variație a stocului de cauze comerciale/economice pendinte în anul 2019 este în decreștere, fiind de 99 %, comparativ cu anul 2018 (102%) și anul 2017(94%).

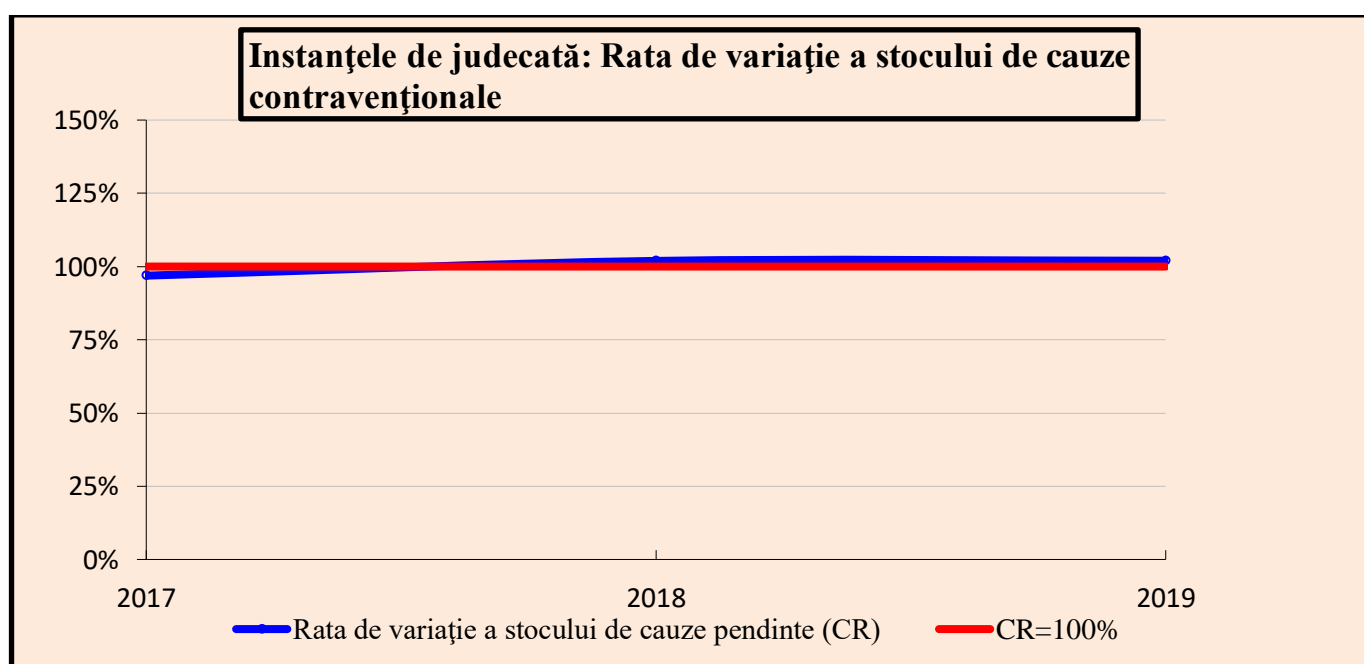
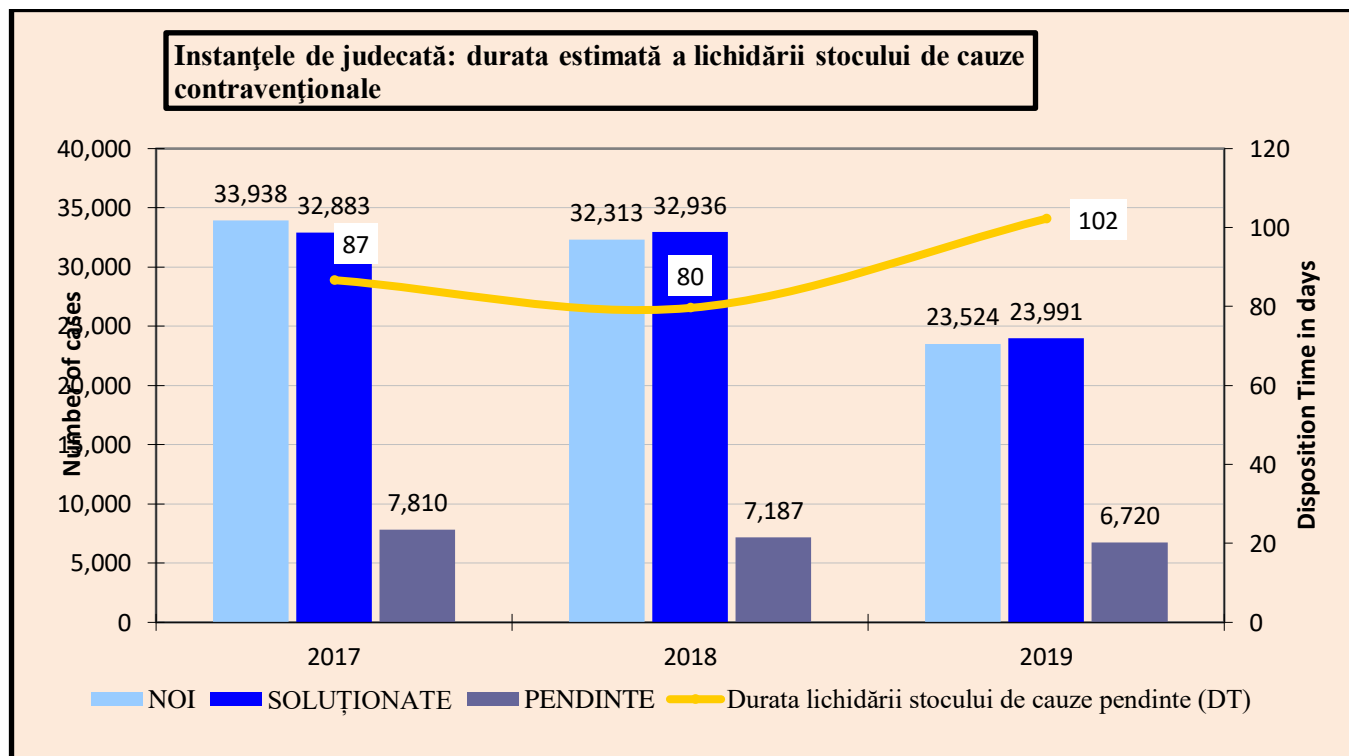
4.4 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze contencios administrativ

La sfârșitul anului 2019, instanțele de judecată necesitau 114 zile pentru soluționarea **cauzelor de contencios administrativ**. Acest indicator în anul 2017 era de 140 de zile, iar în anul 2018 de 123 zile. Rata de variație a stocului de cauze pendinte pentru cauzele de contencios administrativ este în descreștere față de 2018 și în creștere față de 2017.

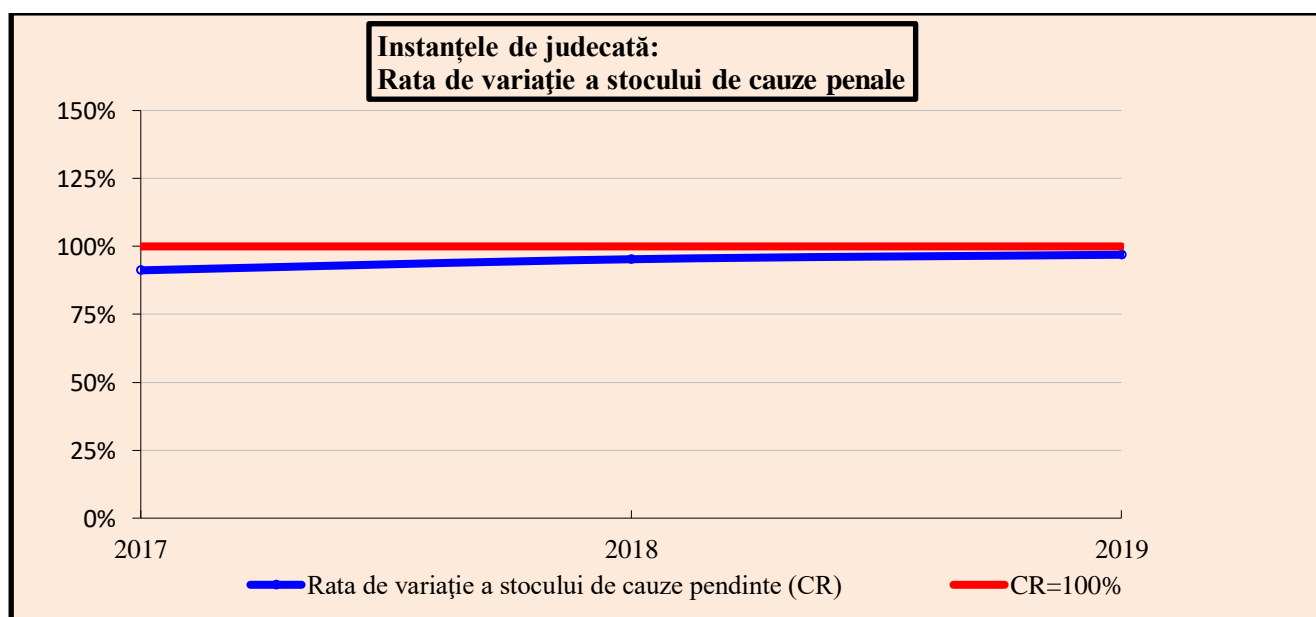
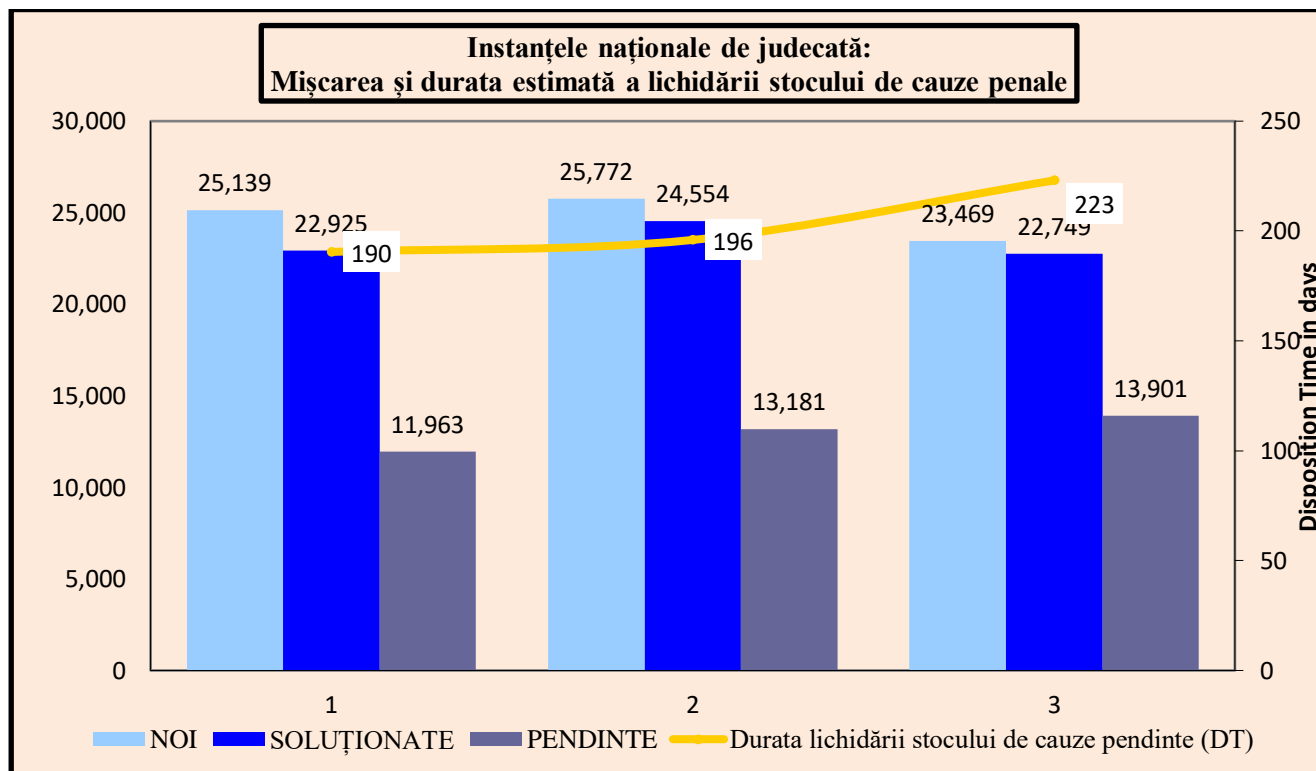
4.5 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze contravenționale

Indicatorul, durata lichidării stocului de dosare pendinte pentru dosare **contravenționale**, indică 102 zile în 2019. Acest indicator în anul 2017 era de 87 de zile, iar în 2018 de 80 de zile. Respectiv, rata de variație a stocului de cauze contravenționale pendinte în anul 2019 este aceeași ca și în anul 2018, 102 %, comparativ cu anul 2017 (97%)

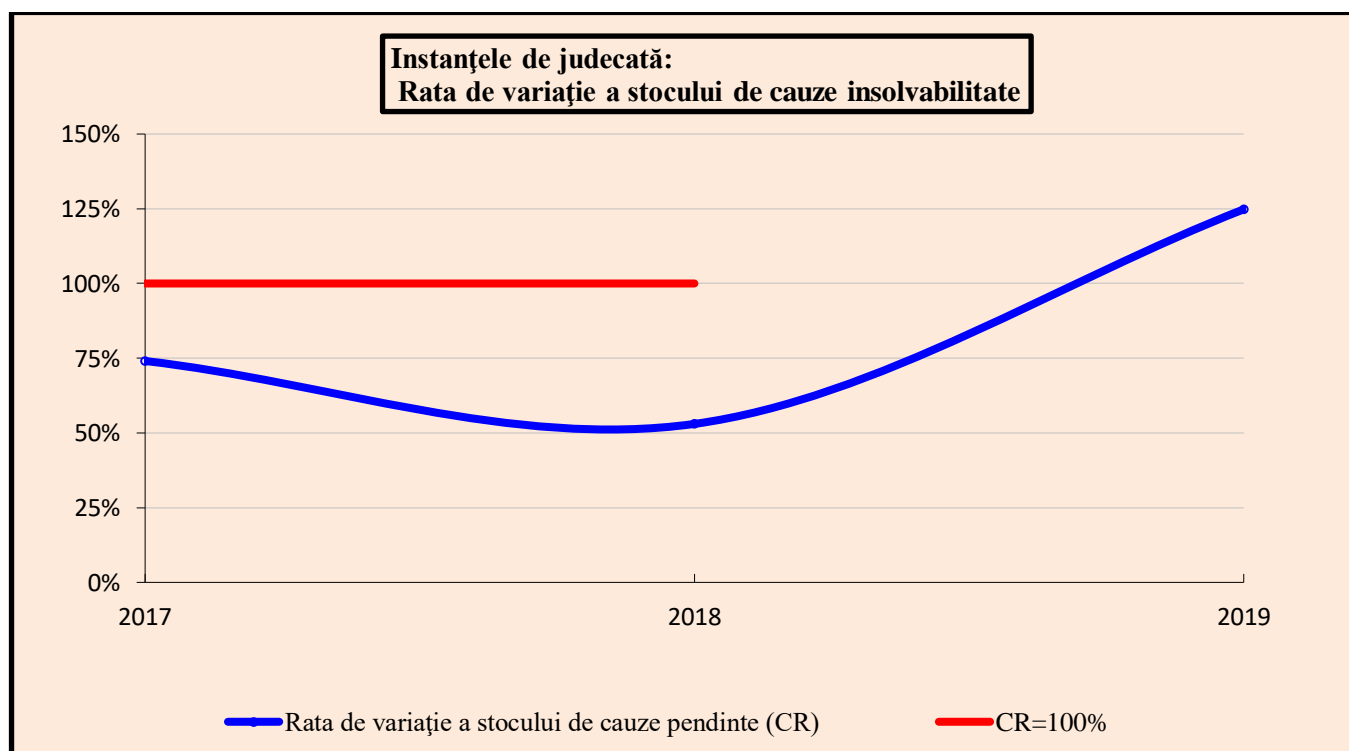
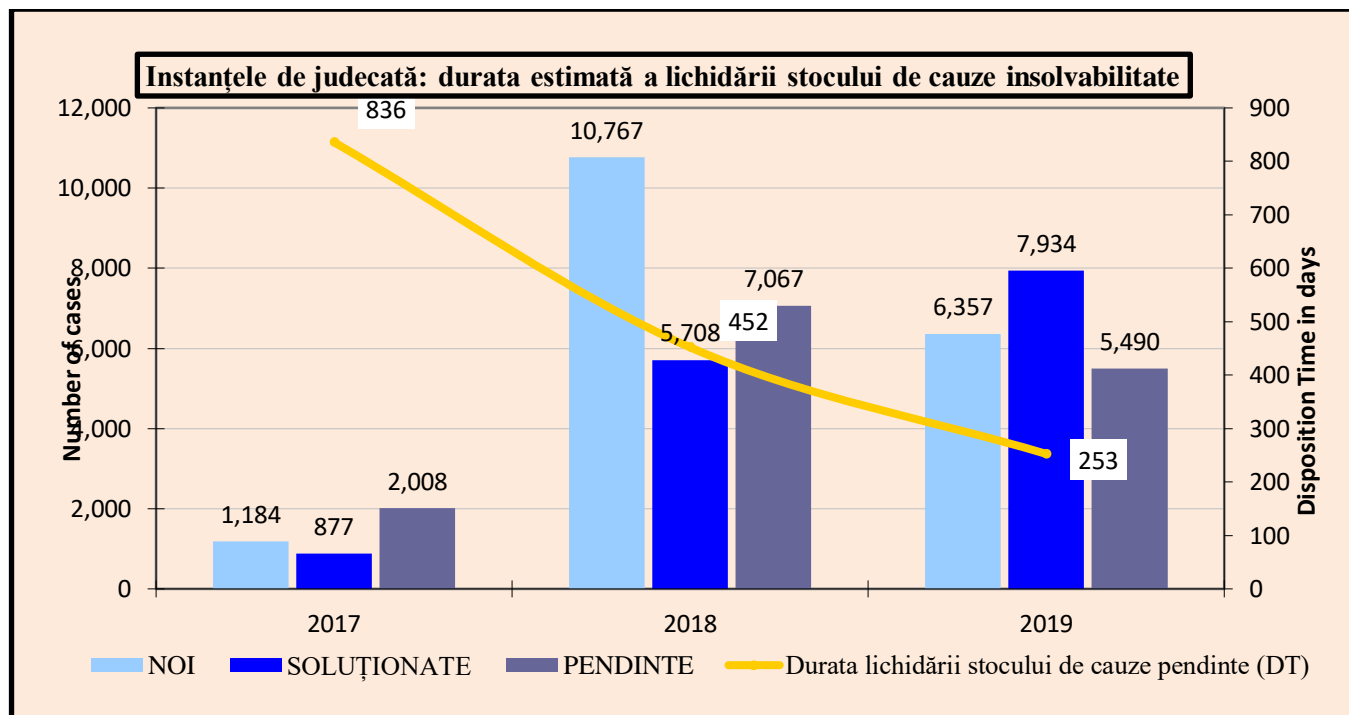
4.6 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze penale

Instanțele de judecată, la sfârșitul anului 2019, aveau nevoie de 223 zile pentru soluționarea **cauzelor penale**. Acest indicator în anul 2017 constituia 190 zile, iar în 2018 - 196 zile. Datele indică faptul că rata de variație a stocului de cauze penale pendinte, este în creștere în anul 2019 (97%) comparativ cu anul 2018 (95%), și respectiv cu anul 2017 (91%).

4.7 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru cauze insolvabilitate

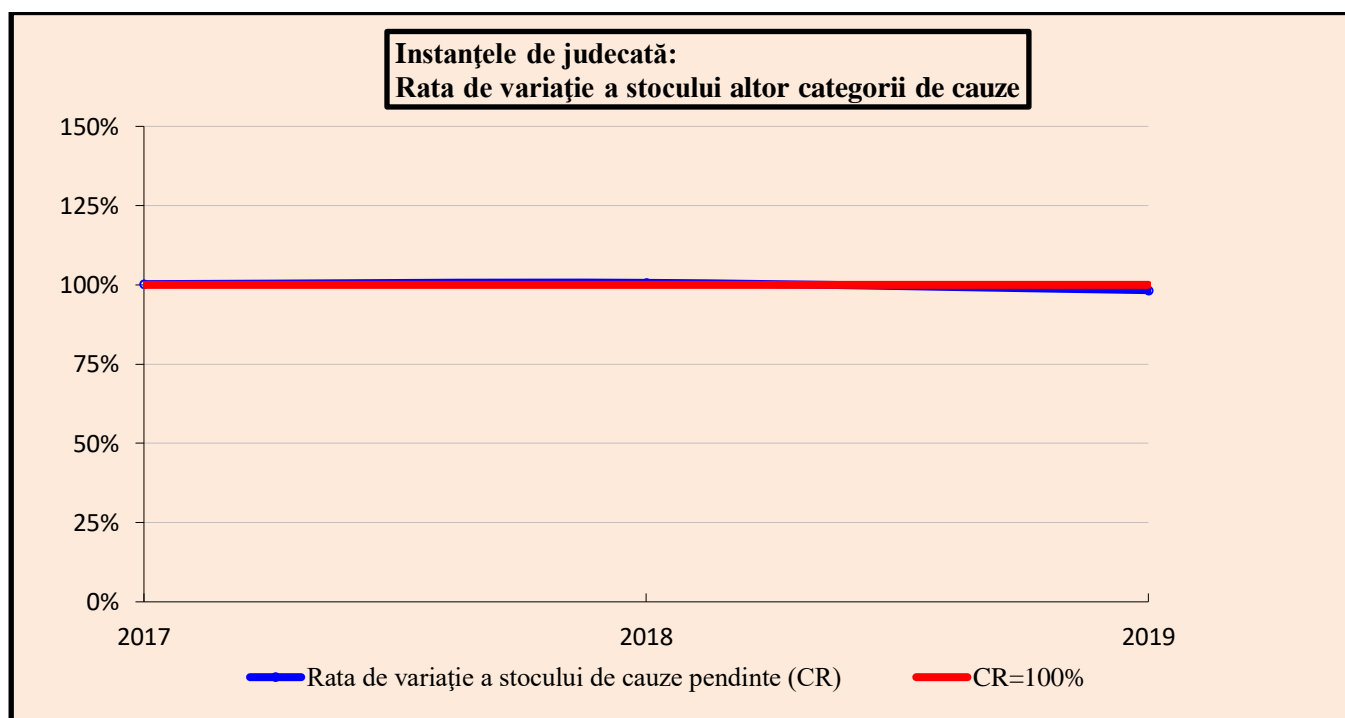
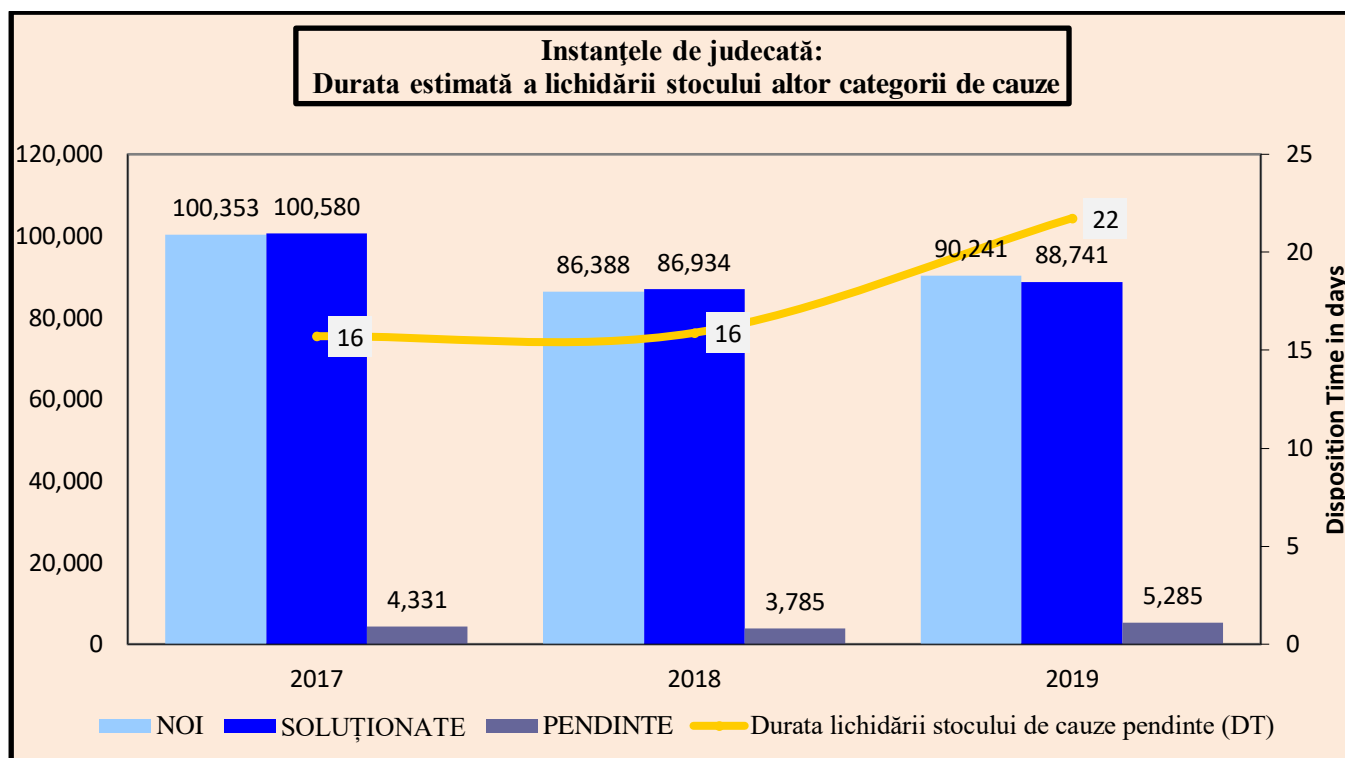
La sfârșitul anului 2019 instanțele aveau necesitate de 253 zile pentru soluționarea **cauzelor de insolvabilitate**. În 2017 acest indicator era de 836 de zile, în 2018 indicatorul era de 452 zile.

4.8 Durata lichidării stocului de cauze pendinte (Dt) și Rata de variație a stocului de cauze pendinte (Cr) pentru alte categorii

Instanțele de judecată, la sfârșitul anului 2019, necesitau 22 zile pentru soluționarea acestor categorii. Acest indicator pentru anii 2017, 2018 reflecta 16 zile.

Datele indică faptul că rata de variație a stocului de cauze pendinte, a înregistrat o ușoară descreștere în anul 2019 (98%) față de anul 2017 (100%), și respectiv în 2018 (101%).

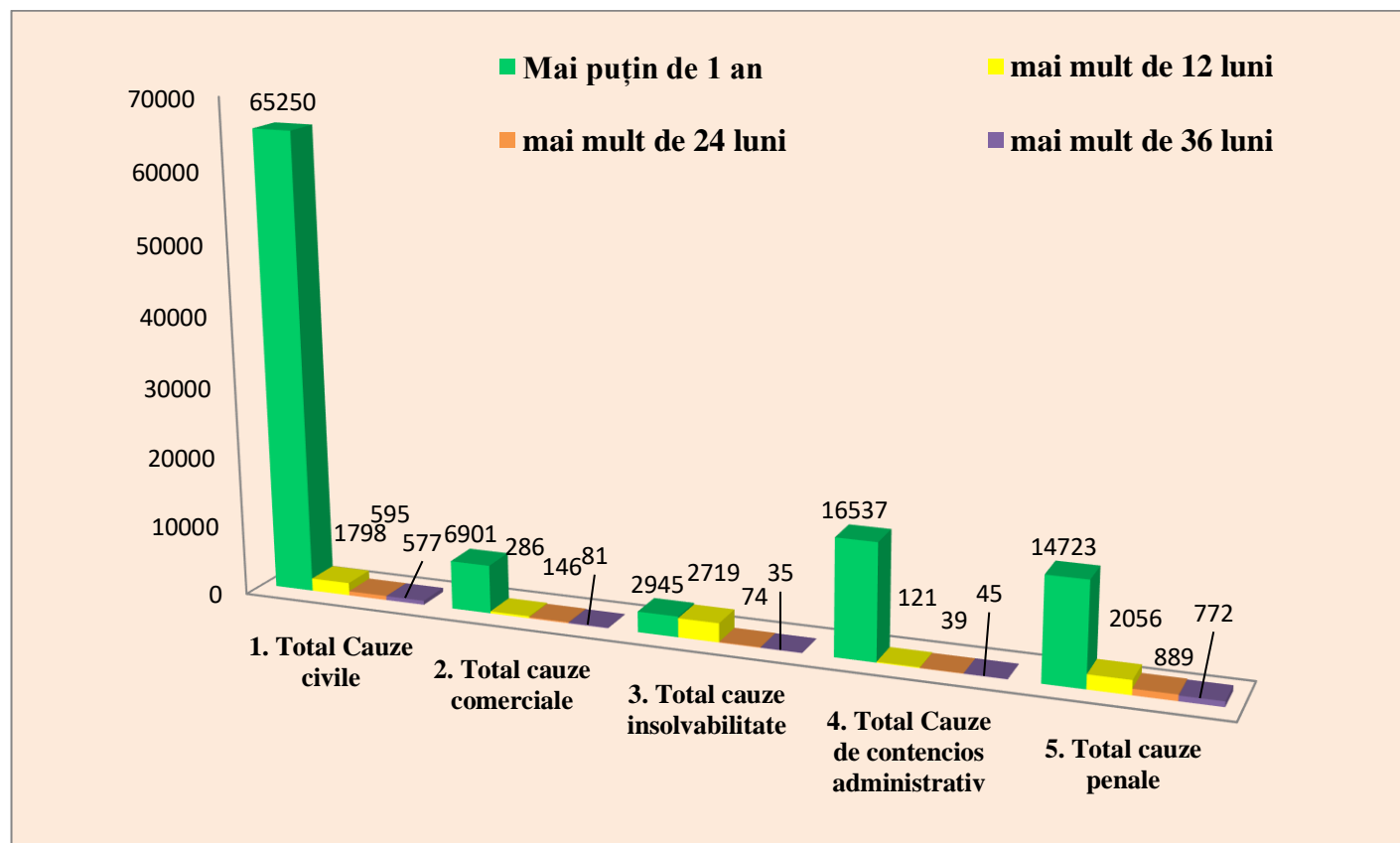

5. Vîrsta cauzelor pendinte

Cauzele înregistrate dar nesoluționate, constituie stocul de cauze pendinte al instanței.

Vechimea cauzelor pendinte aflate în anul 2019 pe rolul instanțelor de judecată, măsurată în ani, este reflectată în tabelul următor.

Numărul de cauze înregistrate:								
Tipul de cauze	Mai puțin de 1 an	% din total	mai mult de 12 luni	% din total	mai mult de 24 luni	% din total	mai mult de 36 luni	% din total
1. Total Cauze civile	65250	55,97%	1798	1,54%	595	0,51%	577	0,49%
2. Total cauze comerciale	6901	5,92%	286	0,25%	146	0,13%	81	0,07%
3. Total cauze insolabilitate	2945	2,53%	2719	2,33%	74	0,06%	35	0,03%
4. Total Cauze de contencios administrativ	16537	14,18%	121	0,10%	39	0,03%	45	0,04%
5. Total cauze penale	14723	12,63%	2056	1,76%	889	0,76%	772	0,66%
6. Total Cauze contravenționale		0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Totalul calculat de cauze	106356	91,22%	6980	5,99%	1743	1,49%	1510	1,30%
Grand total								
								116589

La sfârșitul anului 2019, pendinte o **perioadă mai mică de 1 an** sunt 106356 cauze, ceea ce reprezintă 91,22% din numărul total de cauze înregistrate.

Cauzele pendinte o **mai mult de 12 luni** - 6980 (5,99%).

Cauzele pendinte o **mai mult de 24 luni** - 1743 (1,49 %).

Cauzele pendinte o **mai mult de 36 luni** - 1591 (1,30%).

6. Sarcina medie în cadrul instanței

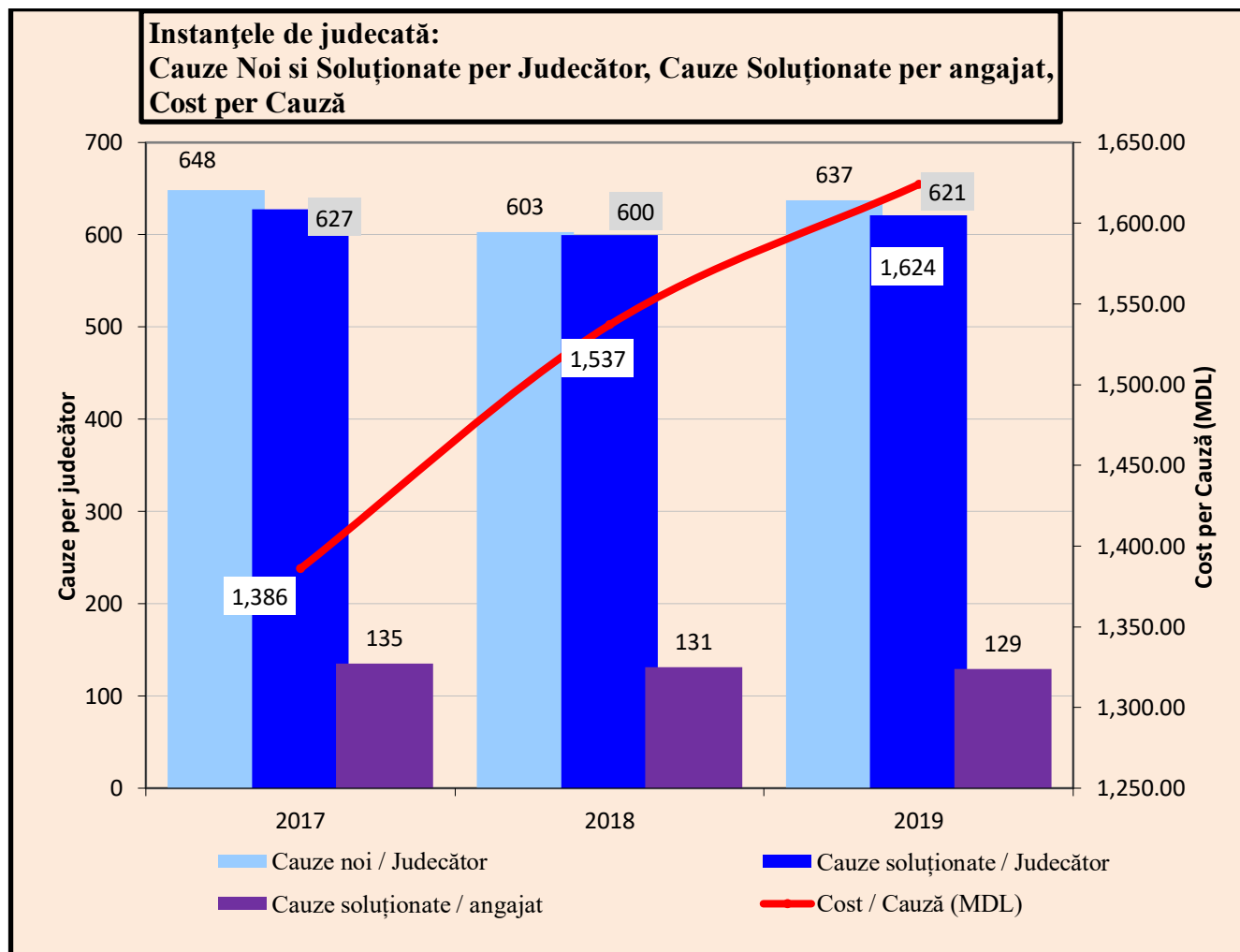
Informații generale privind performanța activității în instanțele de judecată comparativ în ultimii 3 ani sunt prezentate potrivit indicatorilor în următorul tabel:

	2017	2018	2019
NOI	257 328	241 835	245 997
SOLUȚIONATE	249 056	240 440	239 736
PENDINTE	61 915	63 310	69 571
CR	97%	99%	97%
DT (în zile)	91	96	106
Bugetul (MDL)	345.304.700	369.593.800	389.474.700
Judecători	397,00	401,00	386,00
Asistenți judiciari	890,00	881,00	855,00
Personalul non-judiciar	954,00	950,00	1003,00
Numărul total al angajaților	1844,00	1831,00	1858,00
Rata asistenți judiciari / Judecător	2,24	2,20	2,22
Rata personal non-judiciar / Judecător	2,40	2,37	2,60
Rata angajați / Judecător	4,64	4,57	4,81
Cost / Cauză (MDL)	1 386	1 537	1 624
Cauze noi / Judecător	648	603	637
Cauze soluționate / Judecător	627	600	621
Cauze soluționate / angajat	135	131	129
CR=100%	100%	100%	100%

Acești indicatori, afișați în tabelul de mai sus, reflectă în mare parte resursele disponibile ale instanțelor și corelarea acestora cu volumul de cauze. Indicatorii sunt utilizați în special atunci când se compară volumul de muncă și eficiența activității judecătorilor, a personalului și a instanțelor per ansamblu.

În timp ce numărul judecătorilor, asistenților judiciari cât și personalul instanței, care activează efectiv, s-a redus nesemnificativ, se observă că volumul de lucru al judecătorilor se majorează în fiecare an. S-a majorat numărul de **cauze noi** per judecător în anul 2019 comparativ cu anul 2018. **Cauzele soluționate** per judecător la fel au înregistrat o ușoară creștere de la 600 în anul 2018 la 621 în anul 2019 însă mai puțin decât în anul 2017.

Indicatorul **cost per cauză** oferă informații privind eficiența înaltă, medie sau scăzută a unei instanțe, respectiv în diagrama de mai jos observăm evoluția costului per cauză, care în anul 2017 era 1386 lei, în anul 2018 - 1537 lei, iar pentru 2019 constituind 1624 lei, fiind în continuă creștere.

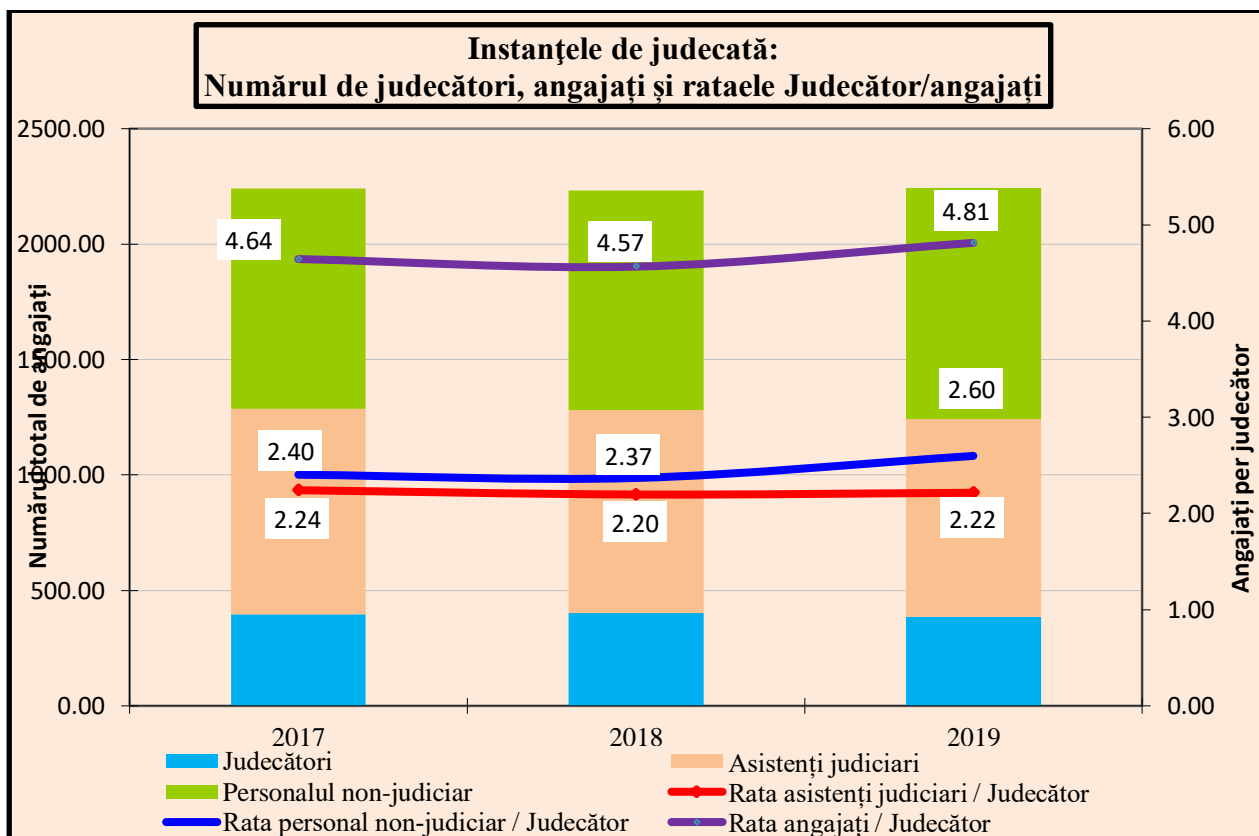
Sarcina medie lunară efectiv lucrată a unui judecător pe parcursul anului 2019 constituie **62,11 dosare și materiale**. Per instanțe de judecată încărcătura poate fi observată în tabelul următor:

Instanțele de judecată	Numărul de judecători care au lucrat efectiv pe parcursul anului 2019	Numărul dosarelor și materialelor examinate	Sarcina efectiv lucrată
Curtea Supremă de Justiție	20	8515	42,58
Curtea de apel Chișinău	43	25646	59,64
Curtea de apel Bălți	22	5778	26,26
Curtea de apel Cahul	9	1582	17,58
Curtea de apel Comrat	5	1514	30,28
Judecătoriile de drept comun	287	196701	68,54
TOTAL	386	239736	62,11

N.B.(Acest tabel afișează date cu formatarea condițională care utilizează o scală de culori pentru a face diferența între valorile **înalte** (roșu), **medii** (oranj, galben) și **scăzute** (verde)).

Totodată, a fost analizată rata personalului care a asistat un judecător pe parcursul anului 2019.

În final s-a stabilit că rata personalului judiciar (grefieri/asistenți judiciari) care a asistat un judecător în medie constituie **2,22 persoane**, iar rata personalului non-judiciar în medie constituie **2,60 persoane**.

Totodată, a fost analizată **rata apelurilor de succes în dosare penale**. În rezultatul analizei s-a stabilit că din numărul total de sentințe emise (12809 dosare) - 23,07% au fost anulate de către curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție.

În cazul analizei **ratei apelurilor de succes în dosare civile** s-a stabilit că din numărul total de hotărâri pronunțate (49361) - 3,74 % au fost anulate de către curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție.

Situația privind rata anulărilor per instanțe de judecată în anul 2019

Nr. d/o	Instanța de judecată	Dosare PENALE					Dosare CIVILE				
		Sentințe pronunțate	Sentințe anulate de către:		Total anulate (4=2+3)	% dosarelor anulate (5=(4/1)*100)	Hotărâri pronunțate	Hotărâri anulate de către:		Total anulate (9=7+8)	% dosare anulate (10=(9/6)x100)
			Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție				Curtea de Apel	CSJ		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	jud. Chișinău	3517	803	240	1043	29,66	14786	766	95	861	5,82
II	jud. Bălți	1338	271	32	303	22,65	5340	158	6	164	3,07
III	jud. Anenii Noi	275	64	13	77	28,00	1382	42	2	44	3,18
VI	jud. Cimișlia	451	45	11	56	12,42	1546	51	2	53	3,43
V	jud. Edineț	869	119	9	128	14,73	3225	68	4	72	2,23
VI	jud. Cahul	614	148	37	185	30,13	2156	67	3	70	3,25
VII	jud. Strășeni	485	92	25	117	24,12	2558	77	1	78	3,05
VIII	jud. Căușeni	539	98	21	119	22,08	1742	41	2	43	2,47
IX	jud. Comrat	618	86	16	102	16,50	1089	48	1	49	4,50
X	jud. Criuleni	375	69	15	84	22,40	1387	40	3	43	3,10
XI	jud. Drochia	824	110	20	130	15,78	2914	76	1	77	2,64
XII	jud. Soroca	564	95	13	108	19,15	2054	72	4	76	3,70
XIII	jud. Hâncești	766	177	32	209	27,28	2751	68	4	72	2,62
XIII	jud. Orhei	992	144	37	181	18,25	4262	101	5	106	2,49
XV	Jud. Ungheni	582	87	26	113	19,42	2169	38	2	40	1,84
TOTAL		12809	2408	547	2955	23,07	49361	1713	135	1848	3,74

N.B.(Acest tabel afișează date cu formatarea condițională care utilizează o scală de culori pentru a face diferența între valorile **înalte** (roșu), **medii** (oranj, galben) și **scăzute** (verde))

10. Concluzii:

Pentru a evalua performanța, eficiența și eficacitatea activității instanțelor de judecată au fost utilizați indicatori de performanță atât calitativi cât și cantitativi reflectați în diagrame, tabele în baza cărora a fost efectuată o analiză a activității instanțelor comparativ cu anii precedenți.

Raportul analizează următoarele aspecte principale care au tangență cu funcționarea instanțelor judecătorești:

Bugetul alocat sistemului judecătoresc care este folosit pentru calcularea indicatorului "Cost per cauză".

Rata de variație a stocului de cauze pendinte - este utilizat pentru a stabili capacitatea unui sistem judiciar de a rezolva aproximativ același număr de cauze ca numărul de cauze intrate în perioada de referință.

Durata de lichidare a stocului de cauze pendinte - acest indicator compară numărul de cauze soluționate în timpul perioadei observate și numărul de cauze nesoluționate la sfârșitul perioadei observate.

Rata grefierii și asistenței judiciare per judecător - se calculează din numărul de asistenți judiciari și grefierii raportat la numărul de judecători.

Rata personalului non-judiciar per judecător - se calculează din numărul personalului non-judiciar raportat la numărul de judecători.

Sarcina medie în cadrul instanței – acest indicator se referă în mare parte la resursele disponibile instanțelor și la corelarea acestora cu volumul de cauze.

Sarcina efectiv lucrată în cadrul instanței – se calculează din totalul de dosare și materiale încheiate raportat la numărul de judecători și raportat la 10 luni.

Rata hotărârilor anulate – reprezintă procentul hotărârilor anulate de instanțele ierarhic superioare din totalul hotărârilor emise.

Atenționăm asupra faptului că pentru a obține o imagine reală a activității instanțelor judecătorești în perioada de referință este indispensabilă analiza în ansamblu a indicatorilor nominalizați, comparativ pe câțiva ani. Or, eficiența activității unui judecător, instanțe, sistem judecătoresc depinde de volumul de cauze aflat în procedură, complexitatea acestora, suficiența personalului care asistă judecătorul în îndeplinirea actului de justiție, condițiile de muncă și altele.

În rezultatul analizei s-a constatat că pe parcursul anului 2019:

1. În comparație cu anii precedenți volumul de lucru a înregistrat o ușoară scădere cu 1664 dosare și materiale comparativ cu anul 2017 (în anul 2017 fiind înregistrate **310971** dosare și materiale) iar comparativ cu anul 2018, a înregistrat o ușoară creștere cu 5557 (aproximativ cu 2%) dosare și materiale (în 2018 fiind înregistrate în total **303750** dosare și materiale).
2. Sarcina medie lunară efectiv lucrată a unui judecător pe parcursul anului 2019 a constituit 62,11 dosare, pentru 2018 sarcina medie efectiv lucrată a constituit 59,96 dosare iar pentru anul 2017 sarcina medie efectiv lucrată a constituit 67,73 dosare.
3. Conform analizei evoluției cost/cauză, **costul per cauză** în anul 2017 era 1386 lei, în anul 2018 era de 1537 lei și pentru 2019 reprezintă 1624 lei în continuă creștere.
4.
  - ✚ În anul 2019 au activat efectiv 386 judecători, în anul 2018 - 401, iar în 2017 - 397 judecători;
  - ✚ Rata de variație a stocului de cauze pendinte pentru anul precedent a fost 97 %, pentru 2018 - 99%, iar pentru 2017 - 97%.
  - ✚ Durata de lichidare a stocului de cauze pendinte este în creștere continuă față de anii precedenți respectiv pentru 2019 a constituit 106 zile, pentru 2018 - 96 zile, iar pentru 2017 – 91 de zile.

- + Dosare soluționate per angajat în anul 2019 sumează în medie 129, în comparație cu 2018 – 131 și 2017- 135 dosare;
  - + Dosare soluționate per judecător în anul 2019 sumează în medie 612, în comparație cu 2018 – 600 și 2017 - 627 dosare.
  - + Cauze noi per judecător în 2019 au constituit în medie 637 dosare, în 2018 – 603, iar pentru 2017 - 648;
  - + Rata de asistenți judiciari per judecător pentru 2019 a fost de 2.22, 2018 – 2.20, iar pentru 2017 – 2.24.
  - + Rata de personal non judiciar per judecător pentru 2019 a fost de 2.60, 2018 – 2.37, iar pentru 2017 – 2.40.
  - + Rata de angajați per judecător pentru 2019 a fost de 4.81, 2018 – 4.57, iar pentru 2017 – 4.64.
4. Din numărul total de **dosare penale** examinate pe parcursul anului 2019, cele mai frecvente tipuri de infracțiuni au fost:
- Infracțiuni în domeniul transporturilor (art. 262-277 CP) – **4182 dosare încheiate**;
  - Furtul (art. 186 CP) – **2655 dosare încheiate**;
  - Circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a precursorilor (art. 217 CP) – **1031 dosare încheiate**;
  - Huliganismul (art.287 CP) – **956 dosare încheiate**;
  - Escrocheria (art. 190 CP) – **698 dosare încheiate**.

În partea ce ține de tipurile de pedepse cel mai frecvent a fost aplicată pedeapsa – **Muncă neremunerată în folosul comunității**. În total s-a dispus aplicarea acestei pedepse în privința a 3977 persoane.

Alte pedepse aplicate condamnaților au fost:

- Închisoare – 2449 persoane;
- Condiționat (art. 90 CP) – 2582 persoane;
- Amendă – 2288 persoane, în sumă de 601.410.25 mii lei
- Alte pedepse–344 persoane.

Aminarea executării pedepsei pentru femei (art. 96 CP) a fost aplicată în privința a 4 persoane.

Încetarea proceselor a avut loc în privința a 1717 persoane. Achitate au fost – 340 persoane. Au fost aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical în privința a 79 persoane.

În anul 2019, au fost emise sentințe de condamnare în privința minorilor pentru:

- omor intenționat (art. 145 CP) – 7 persoane;
- vătămarea intenționată gravă a integrității corporale (art. 151 CP) – 1 persoane;
- viol (art. 171 CP) – 5 de persoane;
- furt (art. 186 CP) – 204 de persoane;
- jaft (art. 187 CP) – 29 de persoane;
- tâlhărie (art.188 CP) – 7 de persoane;
- escrocherie (art. 190 CP) – 11 de persoane;
- circulație ilegală a substanțelor narcotice (art. 217 CP) – 8 de persoane;

- *infrațiuni în domeniul transporturilor (art. 262-277 CP) 24 de persoane;*
- *huliganism (art. 287 CP) – 56 de persoane.*

5. Din numărul total de **dosare civile** examinate pe parcursul anului 2019, cele mai multe au ținut de următoarele categorii:

- *Litigii privind executarea obligațiilor – 22791 dosare;*
- *Desfacerea căsătoriei – 8879 dosare;*
- *Privind contestarea unor fapte juridice, care au valoare juridică – 2963 dosare;*
- *Litigii apărute din contracte și operațiuni bancare – 2813 dosare.*
- *Privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori – 2349 dosare;*
- *Litigii privind succesiunea – 1262 dosare;*
- *Litigii privind drepturile de proprietate – 1196 dosare.*

6. Cele mai multe **dosare contravenționale** încheiate pe parcursul anului de referință vizează următoarele categorii:

- *Încălcarea regulilor de circulație rutieră – 2196 dosare;*
- *Încălcarea drepturilor copiilor – 2011 dosare;*
- *Practicarea ilicită a activității medicale și farmaceutice – 1389 dosare;*
- *Neexecutarea hotărârilor judecătorești – 1342 dosare;*
- *Contravenții militare – 350 dosare;*
- *Încălcarea normelor în construcție – 268 dosare.*

AAIJ efectuează evaluări și elaborează rapoarte statistice pentru a generaliza informația ce vizează performanța activității instanțelor judecătorești, utilizând indicatorii de bază care determină eficiența unei instanțe și identificând problemele în sistem precum și eventuale soluții de remediere a acestora.